

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის
კორპორაცია“

2017 წლის კონსოლიდირებული
ფინანსური ანგარიშგება

შინაარსი

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა	3
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება	8
კონსოლიდირებული მოგების ან ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება	9
კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილების ანგარიშგება	10
კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგება	11
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები	12

დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა

სს „საქართველოს ნაცობისა და გაზის კორპორაციის“ დირექტორთა საბჭოს

დასკვნა

ჩვენ ჩავატარეთ სს „საქართველოს ნაცობისა და გაზის კორპორაციის“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილიანილი კომპანიების (შემდგომში „ჯგუფი“) კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტი, რომელიც მოიცავს კონსოლიდირებულ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებას 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კონსოლიდირებულ მოგების ან ზარალისა და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებას, საკუთარ კაპიტალში ცვლილებებისა და კონსოლიდირებულ ფულადი სახსრების მოძრაობის ანგარიშგებას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის, და სხვა ახსა-განმარტებით შენიშვნებს.

ჩვენი აზრით, თანდართული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება, ყველა არსებით ასპექტში, სამართლიანად ასახავს „ჯგუფის“ კონსოლიდირებულ ფინანსურ მდგომარეობას 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, კონსოლიდირებულ საქმიანობის ფინანსურ შედეგებსა და კონსოლიდირებულ ფულადი სახსრების მოძრაობას ამავე თარიღით დასრულებული წლისთვის ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად.

დასკვნის საფუძველი

ჩვენ აუდიტი ჩავატარეთ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების (ას-ები) შესაბამისად. ხსენებული სტანდარტების საფუძველზე ჩვენი პასუხისმგებლობა აღწერილია დასკვნის ნაწილში „აუდიტორთა პასუხისმგებლობები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე“. „ბუღალტერთა ეთიკის სტანდარტების საერთაშორისო საბჭოს“ „პროფესიონალ ბუღალტერთა ეთიკის კოდექსის“ (IESBA კოდექსი) შესაბამისად, ჩვენ ვართ „ჯგუფისგან“ დამოუკიდებლები და ასევე ვართ შესაბამისობაში IESBA კოდექსის სხვა ეთიკურ პასუხისმგებლობებთან. ჩვენ მიგვაჩნია რომ აუდიტის მსვლელობისას ჩვენ მიერ მოპოვებული მტკიცებულებები წარმოადგენს აუდიტორული დასკვნისათვის საკმარის და შესაბამის საფუძველს.

მნიშვნელოვანი აუდიტორული საკითხები

მნიშვნელოვანი აუდიტორული საკითხები მოიცავს საკითხებს, რომლებიც ჩვენი პროფესიონალური მსჯელობით ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის პროცესში. ეს საკითხები კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტის და ჩვენი დასკვნის გაკეთების პროცესში თანმიმდევრობით არის გათვალისწინებული და ჩვენ არ გავცემთ ცალკე დასკვნას მათთან დაკავშირებით.

ფინანსური იჯარის მოთხოვნის არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი დირექტორების შეფასება

გთხოვთ, გაეცნოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მე-14 შენიშვნას

მნიშვნელოვანი აუდიტორული საკითხი	როგორ არის გათვალისწინებული საკითხი ჩვენს აუდიტში
<p>2017 წლის განმავლობაში „ჯგუფმა“ გადახედა ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის მოსალოდნელ არაუზრუნველყოფილ ნარჩენ ღირებულებას, რომელიც 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით შეადგენდა 62,873 ათას ლარს. ეს გადახედვა მოიცავდა არსებითად გაურკვეველ დაშვებებთან დაკავშირებულ კონკრეტულ კრიტიკულ მსჯელობებს. ზემოთ თქმულისა და ფინანსური იჯარის მოთხოვნის ნაშთის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ფინანსური იჯარის მოთხოვნის საბალანსო ღირებულება მნიშვნელოვან აუდიტორულ წარმოადგენს.</p> <p>მნიშვნელოვანი დაშვებების ცვლილებამ მოიცვა ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების მიმდინარე ფასის დასაანგარიშებლად გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთის კლება, ასევე კლება ამგვარი აქტივების მიერ წარმოადგული სატრანზიტო ღირებულებებიდან წარმოშობილ დაგეგმილ ფულად ნაკადებში.</p>	<p>ჩვენ მოვახდინეთ 1996 წლის 8 მარტით დათარიღებული მიღების სამშენებლო და საოპერაციო ხელშეკრულების ანალიზი, რომელშიც ფინანსური იჯარის ძირითადი პირობებია განსაზღვრულია და შევადარეთ ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების განვარიშებისთვის გამოყენებული დაშვებები და მონაცემები შესაბამის სახელშეკრულებო დებულებებს. კერძოდ, ჩვენ შევამოწმეთ, რომ მოიჯარებზე იჯარით გაცემული აქტივების წასახაოთ, იჯარის დაწყებისა და ასრულების თარიღები სათანადო იქნა ასახული ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის ნარჩენი ღირებულების გაანგარიშებაში. ჩვენ ასევე შევადარეთ იჯარით აღებული აქტივების „ჯგუფისთვის“ გადაცემის თარიღი, რომელიც მითითებულია არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების გაანგარიშებაში, შესაბამისი სახელმწიფო უწყების - სსიპ „საწარმოთა მართვის სააგენტოს“ შესაბამის შეკვეთებს.</p> <p>ჩვენ შევაფასეთ „ჯგუფის“ მიერ გაცემული გადახედილი დაშვებების გონივრულობა შემდეგი სახით: ჩვენ შევათანხმეთ გადაანგარიშებული დამატებითი სესხის განაკვეთი, რომელსაც „ჯგუფი“ იყენებს ფინანსური საიჯარო მთხოვნის არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების არსებული ღირებულების დასაანგარიშებლად. სამუშაოში ჩავრთეთ ჩვენი შემფასებელი სპეციალისტი, იმის შესაფასებლად, შესაბამებოდა თუ არა საპროგნოზო ფულად ნაკადებში გამოყენებული დისკონტირების განაკვეთი საერთაშორისო საშემცირებლო სტანდარტებს და მიღებულ ბაზრის პრატიკას. ამასთან, ჩვენ შევაფასეთ ფულადი ნაკადების ხელმძღვანელობისეული პროგნოზი სატრანზიტო ღირებულებებიდან მიღებული საპროექტო ფულადი ნაკადების 2010-2017 წლებში ფაქტიურ ფულად ნაკადებთან შედარების გზით.</p>

ძირითადი საშუალებების რეესტრის სიზუსტე	
გთხოვთ, გაეცნოთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშების მე-12 შენიშვნას	
მნიშვნელოვანი აუდიტორული საკითხი	როგორ არის გათვალისწინებული საკითხი ჩვენს აუდიტში
<p>„ჯგუფი“ ფლობს მირითადი საშუალებების დიდი რაოდენობით მნიშვნელოვან ერთეულს (დაახლოებით 6 ათასი ერთეული), რომელიც გავრცელებულია მთელს საქართველოში და ყოველთვის არ იმყოფება „ჯგუფის“ ფიზიკური კონტროლის ქვეშ, აქტივების ხასიათიდან და მათი ადგილმდებარეობიდან გამომდინარე. „ჯგუფი“ აქტივების მნიშვნელოვან რაოდენობას იძენს განმეორებად საფუძველზე</p>	<p>მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხთან დაკავშირებით ჩვენს მიერ გამოყენებული აუდიტორული პროცედურები მოიცავდა შემდეგს:</p> <ul style="list-style-type: none"> - „ჯგუფის“ კაპიტალიზაციის შეფასება ძირითად საშუალებებთან დაკავშირებულ ხარჯების მიმართებაში, ფასს-ების მოთხოვნების გათვალისწინებით; - წლის განმავლობაში კაპიტალიზებული ხარჯების შეფასება შერჩეული ნიმუშის საფუძველზე, კაპიტალიზებული ხარჯების შესაბამის ქვემდებარე დოკუმენტებთან შედარების გზით, რომლებიც მოიცავდა ნასყიდობის ხელშეკრულებება და ინვოისებს, ასევე

<p>სხვადასხვა კაპიტალური პროექტისთვის. „ჯგუფი“ ფლობს მშენებლობის პროცესში და დაუმონტაჟებელ მდგომარეობში მყოფი აქტივების მნიშვნელოვან რაოდენობას.</p> <p>ძირითადი საშუალებების რეესტრი წარმოადგენს Excel-ის ბაზაზე შექმნილ პელიკაციას, რომელიც „ჯგუფის“ ბუღალტრული აღრიცხვის პროგრამულ უზრუნველყოფაში არ არის ინტეგრირებული. „ჯგუფის“ არ გააჩნია რეესტრის სიზუსტის შესამოწმებელი და რეესტრსა და ბუღალტრულ პროგრამას შორის მონაცემების შეჯერების ფორმალური კონტროლის მექანიზმები. ძირითადი საშუალებების რეესტრი მოიცავდა შეცდომებს შესყიდვებთან, გაყიდვებთან და ცვეთასთან დაკავშირებით.</p> <p>ზემოთ თქმულიდან და ძირითადი საშუალებების ნაშთის მნიშვნელობიდან გამომდინარე, ძირითადი საშუალებების ნაშთის სიზუსტე მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხს წარმოადგენს.</p>	<p>შეფასება იმისა, აკმაყოფილებდა თუ არა კაპიტალიზებული ხარჯები კაპიტალიზაციის შესაბამის კრიტერიუმებს;</p> <ul style="list-style-type: none"> - მიმდინარე მშენებლობების ძირითად საშუალებებზე გადაცემის თარიღის შემოწმება, შერჩეული ნიმუშის საფუძველზე ინსპექტირების ანგარიშების შემოწმების გზით; - ხელმძღვანელობის მიერ იმ ძირითადი საშუალებების საბალანსო ღირებულების შეფასება, რომლებიც არ არის დამონტაჟებული 24 თვეზე მეტი წელის განმავლობაში, „ჯგუფის“ ტექნიკური პერსონალისგან დამატებითი მტკიცებულების მიღების და საქმიანობის ჩვენეული ცოდნის გათვალისწინების გზით; - ხელმძღვანელობის მიერ სასარგებლო ეკონომიკური ვადის შეფასება საქმიანობის ჩვენეული ცოდნის და ნავთობის ტრანსპორტირების უფრო ფართო ინდუსტრიის მიღებული პრაქტიკების გზით; - ძირითადი საშუალებების რეესტრის ერთეულების საწყისი ბალანსის სიზუსტის შემოწმება მათი წინა პერიოდების ფინანსურ ჩანაწერებთან შედარების გზით; - ძირითადი საშუალებების ყიდვა-გაყიდვის შესახებ ინფორმაციის სისრულისა და სიზუსტის შემოწმება, შესაბამისი ხელშეკრულებების, ქვემდებარე ინვენიტებისა და ფულადი ანგარიშეწორებების შემოწმებით, ძირითადი საშუალებების რეესტრში მნიშვნელოვანი ცვლილებებისა და შესაბამის საცნობარო დოკუმენტებში მნიშვნელოვანი ცვლილებების გადახედვის გზით; - ძირითადი საშუალებების რეესტრიდან ინფორმაციის ფინანსურ ანგარიშებაში წარმოდგენილ შესაბამის ინფორმაციასთან შედარება.
--	---

მმართველობითი ანგარიშებება

ხელმძღვანელობა პასუხს აგებს მმართველობით ანგარიშებაზე. ეს უკანასკნელი არ მოიცავს კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებას, და არც მასზე დართულ აუდიტორულ დასკვნას. მმართველობითი ანგარიშება ხელმისაწვდომი გახდება ჩვენთვის წინამდებარე აუდიტორული დასკვნის გაცემის თარიღის შემდეგ.

ჩვენი დასკვნა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშების შესახებ არ მოიცავს მმართველობით ანგარიშებას და ჩვენ არააირი ფორმით არ გაცემთ მასთან დაკავშირებულ რწმუნებას.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშების აუდიტან დაკავშირებით ჩვენი პასუხისმგებლობა მოიცავს მმართველობითი ანგარიშების გაცნობას მას შემდეგ, რაც ის ხელმისაწვდომი გახდება და ამასთან დაკავშირებით იმის განსაზღვრას არსებითად შეესაბამება თუ არა მმართველობითი ანგარიშება კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშებას ან აუდიტის პროცესში ჩვენს მიერ მიღებულ ცოდნას, ან სხვაგვარად არის თუ არა ხსენებული დოკუმენტი არსებითად დამახინჯებული, მოიცავს თუ არა ყველა მოთხოვნილ ინფორმაციას და შეესაბამება თუ არა საქართველოს კანონს ბუღალტრული აღრიცხვისა და აუდიტის შესახებ.

ხელმძღვანელობის და მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე

ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებასა და კეთილსიწდისიერად წარდგენაზე, ფინანსური აღრიცხვის საერთაშორისო სტანდარტების (ფასს) შესაბამისად, ასევე შიდა კონტროლის ისეთი მექანიზმების შემუშავებაზე, რომელსაც ხელმძღვანელობა საჭიროდ მიიჩნევს თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებული არსებითი უზუსტობებისაგან თავისუფალი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მოსამზადებლად.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას, ხელმძღვანელობა პასუხისმგებელია „ჯგუფის“ უნარის შეფასებაზე, განაგრძოს ფუნქციონირება, საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით, გასცეს ინფორმაცია უწყვეტი ფუნქციონირების საკითხებთან დაკავშირებით და გამოიყენოს ბუღალტრული აღრიცხვის მსგავსი პრინციპი მანამ, სანამ ხელმძღვანელობას არ გაუჩნდება სურვილი მოახდინოს „ჯგუფის“ ლიკვიდაცია ან შეწყვიტოს მუშაობა, ან არ ექნება რაიმე სხვა რეალური ალტერნატივა, გარდა ზემოთ განსაზღვრული მოქმედებისა.

მმართველობაზე პასუხისმგებელი პირები პასუხს აგებენ „ჯგუფის“ ფინანსური ანგარიშგების პროცესის ზედამხედველობაზე.

აუდიტორთა პასუხისმგებლობა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტზე

ჩვენს მიზანს წარმოადგენს გონივრული რწმუნების მიღება იმის თაობაზე, არის თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მთლიანობაში თავისუფალი თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად დაშვებული არსებითი უზუსტობებისაგან და აუდიტორთა დასკვნის გაცემა, რომელიც მოიცავს ჩვენს აზრს. გონივრული რწმუნება არის რწმუნებულების მაღალი დონე, მაგრამ ის არ წარმოადგენს გარანტიას იმისა, რომ აუდიტის საერთაშორისო სტანდარტების საფუძველზე ჩატარებული აუდიტი ყოველთვის შეძლებს არსებული არსებითი უზუსტობების გამოვლენას. უზუსტობები შესაძლოა წარმოიშვას თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად და არსებითად მოიაზრებოდნენ, თუ მათ შეუძლიათ, ცალკე ან ერთობლივად, გონივრულ ფარგლებში გავლენა მოახდინონ მომზარებელთა ეკონომიკურ გადაწყვეტილებზე, რომლებიც მიიღება ამ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების საფუძველზე.

ასე-ს შესაბამისად, აუდიტის მსვლელობისას, ჩვენ ვიყენებთ პროფესიულ მსჯელობას და ვინარჩუნებთ პროფესიულ სკეპტიციზმს. ამასთან ჩვენ:

- ვახდენთ კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში თაღლითობის ან შეცდომის შედეგად არსებითი უზუსტობების დაშვების რისკების იდენტიფიცირებას და მათ შეფასებას, ამ რისკების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დაგეგმვას და განხორციელებას და ისეთი აუდიტორული მტკიცებულებების მოპოვებას, რომლებიც საკმარისი და შესაბამისია ჩვენი დასკვნის საფუძვლის შესაქმნელად. თაღლითობის შედეგად წარმოშობილი არსებითი უზუსტობების არ გამოვლენის რისკი უფრო მაღალია, ვიდრე შეცდომით გამოწვეული არსებითი უზუსტობის, რადგან თაღლითობა შესაძლოა მოიცავდეს უკანონო ფარულ გარიგებებს, გაყალბებებს, განზრაპ უმოქმედობას, ფაქტების დამახინჯებას ან შიდა კონტროლის მექანიზმების უგულვებელყოფას.
- ვახდენთ აუდიტის შესაბამისი შიდა კონტროლის მექანიზმების გააზრებას ვითარების შესაბამისი აუდიტორული პროცედურების დასაგეგმად და არა „ჯგუფის“ შიდა კონტროლის მექანიზმების ეფექტურობის შესახებ აზრის გამოსახატავად.
- ვაფასებთ გამოყენებული საბუღალტრო პოლიტიკების შესაბამისობას, ასევე ხელმძღვანელობის მხრიდან წარმოდგენილი სააღრიცხვო შეფასებებისა და განმარტებითი შენიშვნების მიზანშეწონილობას.
- გამოვგაქვს დასკვნა ხელმძღვანელობის მიერ მოქმედი საწარმოს საბუღალტრო საფუძვლების გამოყენების მიზანშეწონილობის შესახებ, ასევე მიღებული აუდიტორული მტკიცებულებების საფუძველზე ვასკვნით, აქვს თუ არა ადგილი არსებით გაურკვევლობებს ისეთ მოვლენებსა და ვთარებებთან მიმართებებში, რომლებმაც შესაძლოა ეჭვის ქვეშ დააყენოს „ჯგუფის“ უნარი განაგრძოს ფუნქციონირება, საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით. თუ ჩვენ

დავასკვნით, რომ ადგილი აქვს არსებით გაურკევლობას, ჩვენს აუდიტორთა დასკვნაში ყურადღება უნდა გავამახვილოთ შესაბამის ინფორმაციაზე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში ან, თუ ამგვარი ინფორმაცია არაადეკვატური იქნება, შევცვალოთ ჩვენი დასკვნა. ჩვენი მსჯელობები ეფუძნება ჩვენი აუდიტორთა დასკვნის შედგენის თარიღამდე მიღებულ აუდიტორულ მტკიცებულებებს. ამასთან, მომავალში წარმოშობილმა მოვლენებმა და შექმნილმა ვითარებებმა შესაძლოა აიძულოს „ჯგუფი“ შეწყვიტოს ფუნქციონირება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპით;

- ვაფასებთ კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მთლიან წარმოდგენას, მის სტრუქტურას და შინაარს, მათ შორის განმარტებით შენიშვნებს და იმას, წარმოაჩენს თუ არა კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ძირითად გარიგებებსა და მოვლენებს ისეთი ფორმით, რომ უზრუნველყოფილ იქნას მთლიანი დოკუმენტის კეთილსინდისიერად წარდგენა;
- ვიღებთ შესაბამის და სათანადო აუდიტორულ მტკიცებულებას „ჯგუფის“ შიგნით არსებული კომიპანიების ან ბიზნეს საქმიანობის ფინანსურ ინფორმაციასთან დაკავშირებით იმისათვის, რომ გამოვთქვათ აზრი კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შესახებ. ჩვენ პასუხს ვაგებთ „ჯგუფის“ აუდიტის წარმართვაზე და მის ზედამხედველობაზე. ჩვენ ერთპიროვნულად ვაგებთ პასუხს ჩვენს აუდიტორულ დასკვნაზე.

სხვა მრავალ საკითხთან ერთად, მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს გავუზიარებთ ინფორმაციას აუდიტის მასშტაბისა და ვადების, ასევე მნიშვნელოვანი აუდიტორული მსჯელობების შესახებ, მათ შორის ჩვენს მიერ აუდიტის პროცესში აღმოჩენილი შიდა კონტროლის მექანიზმებთან დაკავშირებული ნებისმიერი მნიშვნელოვანი ხარვეზის შესახებ.

მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებს ასევე წარვუდეგენთ ჩვენს მიერ სათანადო ეთიკურ მოთხოვნებთან შესაბამისობაში მყოფ ანგარიშს დამოუკიდებლობასთან დაკავშირებით და გაუზიარებთ მათ ინფორმაციას ყველა ურთიერთობის და სხვა საკითხებთან დაკავშირებით, რომლებიც შესაძლოა ეხებოდეს ჩვენს დამოუკიდებლობას და, შესაბამის შემთხვევაში, უსაფრთხოებასთან დაკავშირებულ ზომებს.

მმართველობაზე პასუხისმგებელ პირებთან გაზიარებული საკითხებიდან გამომდინარე, ჩვენ განვსაზღვრავთ საკითხებს, რომლებიც ყველაზე მნიშვნელოვანი იყო მიმდინარე პერიოდის კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების აუდიტორული შემოწმების პროცესში და რომლებიც მნიშვნელოვან აუდიტორულ საკითხებს განეკუთვნებიან. აღნიშნულ საკითხებს განვითილავთ აუდიტორთა დასკვნაში, თუ კანონი ან მარეგულირებელი პროცედურები არ გამორიცხავენ ამგვარი საკითხების გახსნას ან, როდესაც, განსაკუთრებით იშვიათ ვითარებაში, ჩვენ განვსაზღვრავთ, რომ საკითხი არ უნდა იქნას წარმოდგენილი ჩვენს დასკვნაში, იმ მიზეზით, რომ ამგვარი ქცევის უარყოფითა გავლენამ შესაძლოა გადაწონოს შესაბამისი კომუნიკაციის საზოგადოებრივი ინტერესის სარგებელი.

პარტნიორი აუდიტისა, რომლის შედეგადაც მოცემული დამოუკიდებელ აუდიტორთა დასკვნა გაიცა, არის:

ენდორიუ კოქსშელი

შპს „KPMG Georgia“
თბილისი, საქართველო
26 ივნისი, 2018 წელი

სს „საქართველოს ნაცობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით

'000 ლარი	შენიშვნა	2017	2016
აქტივები			
მირითადი საშუალებები	12	778,419	775,511
ავანსები გრძელვადიან აქტივებზე	13	59,535	-
არამატერიალური აქტივები		1,136	1,129
ფინანსური იჯარის მოთხოვნა	14	62,873	59,037
გაცემული სესხები	15	12,041	-
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	16	21,169	20,721
ინვესტიციები მეკავშირე კომპანიებში	7	15,480	12,640
გრძელვადიანი აქტივები		950,653	869,038
გაცემული სესხები	15	-	2,651
მარაგები		12,412	10,928
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა		-	3,659
ავანსები	13	50,791	48,521
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	16	147,026	179,735
ვადიანი დეპოზიტები		-	75,129
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	17	498,960	391,609
მიმდინარე აქტივები		709,189	712,232
სულ აქტივები		1,659,842	1,581,270
კაპიტალი	18		
სააქციო კაპიტალი		624,916	617,093
დამატებითი გადახდილი კაპიტალი		71,718	71,718
სამართლიანი ღირებულების წაშთი მესაკუთრეთა არაფულადი შენატანებისთვის		(282,181)	(282,181)
გაუნაწილებელი მოგება		428,994	264,778
კომპანიის მესაკუთრეებთან დაკავშირებული კაპიტალი		843,447	671,408
მონაწილეობის არაკონტროლირებული წილი	23	69,063	40,186
სულ კაპიტალი		912,510	711,594
ვალდებულებები			
სესხები და კრედიტები	20	637,381	650,806
გრძელვადიანი ვალდებულებები		637,381	650,806
სესხები და კრედიტები	20	78,519	151,593
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	21	29,254	64,410
მიმდინარე საგადასახადო ვალდებულებები		113	802
ანარიცხები		2,065	2,065
მიმდინარე ვალდებულებები		109,951	218,870
სულ ვალდებულებები		747,332	869,676
სულ კაპიტალი და ვალდებულებები		1,659,842	1,581,270

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
2017 წლის კონსოლიდირებული მოგება ან ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნა	2017	2016
შემოსავალი	6	671,586	633,638
გაზის და ნავთობის ღირებულება		(392,649)	(391,141)
ცვეთა		(37,322)	(39,864)
პერსონალის ხარჯები		(17,703)	(15,722)
გადასახადები, მოგების გადასახადის გარდა		(9,650)	(10,195)
სხვა ხარჯები	8	(16,468)	(28,190)
სხვა შემოსავალი	9	8,028	1,068
საოპერაციო საქმიანობების შედეგები		<u>205,822</u>	<u>149,594</u>
ფინანსური შემოსავალი	10	68,432	61,305
ფინანსური ხარჯი	10	(53,889)	(111,517)
წმინდა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯი)		<u>14,543</u>	<u>(50,212)</u>
მეცავშირე კომპანიებში ინვესტიციების მოგების/(ზარალის) წილი	7	2,100	(1,964)
მოგება მოგების გადასახადამდე		<u>222,465</u>	<u>97,418</u>
მოგების გადასახადის ხარჯი	11	(2,059)	(19,381)
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში		<u>220,406</u>	<u>78,037</u>
		<u>220,406</u>	<u>78,037</u>
მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი, რომელიც უკავშირდება:			
კომპანიის მესაკუთრეებს		191,529	81,364
არაკონტროლირებად წილებს		<u>28,877</u>	<u>(3,327)</u>
		<u>220,406</u>	<u>78,037</u>

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება დამოწმებულია ხელმძღვანელობის მიერ
და მისი სახელით ხელმოწერილია 2018 წლის 26 ივნისს შემდეგი პირების მოქ:

დავით ვარდაშვილი
ფინანსური დირექტორი

დავით თვალაბეგიშვილი
გენერალური დირექტორი

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
2017 წლის კონსოლიდირებული საკუთარი კაპიტალის ცვლილებების ანგარიშგება

კომპანიის მესაკუთრეებისთვის განკუთვნილი კაპიტალი

’000 ლარი

ნაშთი 2016 წლის 1 იანვარს

მოგება და მთლიანი სრული შემოსავალი წლის განმავლობაში

ოპერაციები კომპანიის მესაკუთრეებთან

შენატანები და განაწილება

დივიდენდები (იხილეთ შენიშვნა 18(с))

არაფულადი აქტივების განაწილება, გადასახადის გამოყლებით

მატება საწესდებო კაპიტალში

(იხილეთ შენიშვნა 18 (ა))

სულ შენატანები და განაწილება

ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს

საკუთრი კაპიტალი	დამატებითი გადახდილი კაპიტალი	სამართლიანი ლინებულების ნაშთი	მესაკუთრეების არაფულობითი შენატანებისთვის	გაუნაწილებელი მოგება	სულ	არაკონტროლირებული ი ინტერესები არაკონტროლირებული
610,901	71,718	(282,181)	270,908	671,346	43,513	714,859
-	-	-	81,364	81,364	(3,327)	78,037
6,192	-	-	-	6,192	-	6,192
6,192	-	-	(87,494)	(81,302)	-	(81,302)
617,093	71,718	(282,181)	264,778	671,408	40,186	711,594
617,093	71,718	(282,181)	264,778	671,408	40,186	711,594
-	-	-	191,529	191,529	28,877	220,406
7,823	-	-	-	7,823	-	7,823
7,823	-	-	(27,313)	(19,490)	-	(19,490)
624,916	71,718	(282,181)	428,994	843,447	69,063	912,510

სს „საქართველოს ნაკობისა და გაზის კორპორაცია“
2017 წლის კონსოლიდირებული ფულადი ნაკადების ანგარიშგება

'000 ლარი	შენიშვნა	2017	2016
ფულადი ნაკადები საოპერაციო საქმიანობიდან			
კლიენტებისგან მიღებული ფულადი სახსრები მიმწოდებლისა და თანამშრომლებისთვის გადახდილი ფულადი სახსრები	759,289	678,142	
სახელმწიფოსგან დამატებითი ღირებულების გადასახადის დაბრუნება	(513,090)	(490,150)	
სახელმწიფოსგან დამატებითი ღირებულების გადასახადის დაბრუნება	-	3,500	
ოპერაციებიდან მიღებული ფულადი სახსრები გადასახადების და პროცენტის გადახდამდე	246,199	191,492	
გადახდილი პროცენტი მიღებული პროცენტი	(46,073)	(42,913)	
წმინდა ფულადი სახსრები საოპერაციო საქმიანობებიდან	31,774	22,848	
	231,900	159,086	
საინვესტიციო საქმიანობებიდან მიღებული ფულადი			
სახსრები			
ძირითადი საშუალებების შეძენა, გადახდილი აგანსების ჩათვლით	(82,889)	(53,115)	
კლება ვადიან დეპოზიტში	69,129	-	
გაცემული სესხის გადახდა	2,442	41,015	
გაცემული სესხები	(10,883)	(39,858)	
მეცავშირე კომპანიებში ინვესტიციების შეძენა	(740)	(8,942)	
საინვესტიციო საქმიანობაში გამოყენებული წმინდა ფულადი სახსრები	(22,941)	(60,900)	
	(22,941)	(60,900)	
ფულადი ნაკადები ფინანსური საქმიანობებიდან	20		
გადახდილი დივიდენდები	(27,313)	(12,676)	
შემოსავალი სესხებიდან	69,914	550,431	
სესხების დაფარვა	(130,227)	(450,154)	
ფინანსურ საქმიანობაში გამოყენებული/ფინანსური საქმიანობიდან მიღებული წმინდა ფულადი სახსრები	(87,626)	87,601	
	(87,626)	87,601	
წმინდა მატება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებში			
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 1 იანვარს გაცვლითი კურსის ცვლილების გავლენა ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალენტებზე	391,609	191,088	
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები 31 დეკემბერს	(13,982)	14,734	
	498,960	391,609	

შენიშვნა	გვერდი შენიშვნა	გვერდი	
1. ანგარიშვალდებული საწარმო	13	17. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	24
2. მომზადების საფუძველი	13	18. კაპიტალი	24
3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა	14	19. კაპიტალის მართვა	25
4. შეფასებების და მსჯელობების გამოყენება	14	20. სესხები და კრედიტები	25
5. საოპერაციო სეგმენტი	15	21. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	26
6. შემოსავალი	17	22. სამართლიანი ღირებულება და რისკების მართვა	27
7. ინვესტიციები მეკავშირე კომპანიებში	18	23. მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები და არაკონტროლირებადი წილი	32
8. სხვა ხარჯები	19	24. კაპიტალური და სხვა ვალდებულებები	33
9. სხვა შემოსავალი	19	25. პირობითი ვალდებულებები	34
10. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯი	19	26. ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან	35
11. მოგების გადასახადის ხარჯი	20	27. შეფასების საფუძველი	36
12. ძირითადი საშუალებები	21	28. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები	37
13. ავანსად გადახდილი თანხები	22	29. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ამოქმედებული	45
14. ფინანსური იჯარის მოთხოვნა	22		
15. გაცემული სესხები	23		
16. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	23		

1. ანგარიშვალდებული საწარმო

(a) ორგანიზაცია და ოპერაციები

სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ (შემდგომში „კომპანია“) და მისი შვილობილი კომპანიები (შემდგომში „ჯგუფი“) მოიცავს სააქციო საზოგადოებებს და შეზღუდული პასუხისმგებლობის საზოგადოებებს, მეწარმეთა შესახებ საქართველოს კანონის შესაბამისად. „კომპანია“ დაფუძნებულია, როგორც 100%-ით სახელმწიფო მფლობელობაში არსებული საწარმო საქართველოს ეკონომიკის სამინისტროს 2006 წლის 21 მარტის ბრძანების საფუძველზე, საქართველოს სახელმწიფოს მფლობელობაში მყოფი სამი კომპანიის საფუძველზე: სს „საქართველოს საერთაშორისო ნავთობის კორპორაცია“, სს „საქართველოს გაზის საერთაშორისო კორპორაცია“ და სს „თელეთის ნავთობის კომპანია“.

„კომპანიის“ რეგისტრირებული მისამართია: კახეთის გზატკეცილი №21, თბილისი 0190, საქართველო. „კომპანია“ რეგისტრირებულია თბილისის საგადასახადო ინსპექციის მიერ და მისი რეგისტრაციის ნომერია: 4346/007.

„ჯგუფის“ ძირითადი საქმიანობაა ბუნებრივი გაზის იმპორტი, ელექტროენერგიის წარმოება და მიწოდება, გაზის მიღსადენების იჯარა და ნავთობისა და გაზის ძიება-მოპოვება საქართველოში. გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის მშენებლობის დასრულების შემდეგ, 2015 წლის ივლისის თვეში, ელექტროენერგიის გამომუშავება დაემატა „ჯგუფის“ ძირითად საქმიანობებს. 2015 წლის 7 სექტემბერს გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურმა საქართველოს ენერგეტიკის და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისიისგან მიღლო ლიცენზია შეუზღუდავი პერიოდით და დაიწყო შემოსავლის გენერირება საქართველოში ელექტროენერგიის ბაზარზე დერეგულირებული ტარიფების შესაბამისად. საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 14 სექტემბრის ბრძანების №475 შესაბამისად, გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურს მიენიჭა გარანტირებული სიმძლავრის ოპერატორის სტატუსი 2040 წლის 1 ოქტომბრამდე.

2016 წელს „ჯგუფი“ ასრულებდა აგენტის ფუნქციებს აზერბაიჯანიდან ბათუმის საზღვაო პორტში (საქართველო) ნედლი ნავთობის მიწოდების ოპერაციებში. 2017 წელს ჯგუფმა შეწყვიტა ეს ოპერაციები.

2006 წლის დეკემბრის შემდეგ, როდესაც „კომპანიას“ მიენიჭა საქართველოს სახელმწიფოს სახელით „ეროვნული ნავთობკომპანიის“ „სტატუსი, „კომპანია“ იღებს და ყიდის საქართველოში მოპოვებული ნავთობისა და გაზის სახელმწიფო წილს, სახელმწიფოსა და ინვესტორებს შორის გაფორმებული „პროდუქციის წილობრივი განაწილების ხელშეკრულების“ შესაბამისად.

(b) ბიზნეს გარემო

„ჯგუფის“ საქმიანობა ზორციელდება საქართველოში, შესაბამისად მასზე ზემოქმედებს საქართველოში მოქმედი ეკონომიკური ფაქტორები და ფინანსური ბაზრები, რომლებიც განვითარებადი ბაზრის თვისებებით ხასიათდება. საკანონმდებლო, საგადასახადო და მარეგულირებელი სტრუქტურები განავრდობენ განვითარებას, თუმცა ისინი ექვემდებარებიან განსხვავებულ ინტერპრეტაციებს და ხშირ ცვლილებებს, რაც სხვა საკანონმდებლო სირთულეებთან ერთად, საქართველოში მოქმედი ორგანიზაციებისთვის გარკვეულ გამოწვევებს წარმოქმნის. წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება ასახავს ხელმძღვანელობის მიერ საქართველოს ბიზნეს გარემოს გავლენის შეფასებას „ჯგუფის“ ოპერაციებსა და ფინანსურ მდგომარეობაზე. მომავალი ბიზნეს გარემო შეიძლება განსხვავდებოდეს ხელმძღვანელობის შეფასებებისაგან.

2. მომზადების საფუძველი

(a) შესაბამისობა

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადდა ფინანსური ანგარიშგების საერთაშორისო სტანდარტებთან („ფასს“-ები) სრულ შესაბამისობაში.

3. სამუშაო და წარსადგენი ვალუტა

საქართველოს ეროვნული ვალუტა არის ქართული ლარი („ლარი“), რომელიც წარმოადგენს „კომპანიის“ საწარმოების სამუშაო ვალუტას. მოცემული კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება წარმოდგენილია ლარში. ლარში ნაჩვენები ყველა ფინანსური ინფორმაცია დამრგვალებულია უახლოეს ათასამდე.

4. შეფასებების და მსჯელობების გამოყენება

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ფასს-ებთან შესაბამისობაში, რაც ხელშძლვანელობისგან მოითხოვს ისეთ მსჯელობებს, შეფასებებს და დაშვებებს, რომლებიც გავლენას ახდენენ სააღრიცხვო პოლიტიკაზე და წარმოდგენილი აქტივების, ვალდებულებების, შემოსავლებისა და ხარჯების ოდენობაზე. რეალური შედეგები შეიძლება განსხვავდებოდეს ამ შეფასებებისაგან.

შეფასებების და მირითადი დაშვებების გადახედვა ხორციელდება საწარმოს უწყვეტი ფუნქციონირების პრინციპის საფუძველზე. სააღრიცხვო შეფასებების გადახედვის შედეგები აღიარდება იმ პერიოდში, რომელშიც მოხდა მათი გადახედვა და ასევე ნებისმიერ შემდგომ პერიოდში, რომელზედაც მათ ექნებათ გავლენა.

ინფორმაცია სააღრიცხვო პოლიტიკასთან მიმართებაში გამოყენებულ ყველაზე კრიტიკული მსჯელობების, დაშვებების და შეფასებების შესახებ, რომელთაც აქვთ მნიშვნელოვანი გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში აღიარებულ თანხებზე, აღწერილია შემდეგ შენიშვნებში:

- შენიშვნა 14 - ფინანსური იჯარის მოთხოვნა - განსაზღვრება იმისა, მოიცავს თუ არა თავდაპირველი შეთანხმება ფინანსურ იჯარას და არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი დირებულების მიმდინარე ღირებულებას იჯარის ვადის ბოლოსთვის;
- შენიშვნა 16 - საგაჭრო და სხვა მთხოვნები - გადახდის გრაფიკების განსაზღვრა შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ მიმართ არსებული მოთხოვნებისთვის შენიშვნა 17 - ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები - ვადიანი დეპოზიტების კლასიფიცირება სამ თვეზე მეტი თავდაპირველი ვადიანობით, ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების სახით;
- შენიშვნა 23 - მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები - შვილობილ კომპანიებზე კონტროლის განსაზღვრა;
- შენიშვნა 24 - კაპიტალური და სხვა ვალდებულებები - გაზის ყიდვა-გაყიდვასთან დაკავშირებული ვალდებულებების შეფასება.

სამართლიანი ღირებულების შეფასება

სამართლიანი ღირებულება კლასიფიცირდება სხვადასხვა დონეების მიხედვით სამართლიანი ღირებულების იერარქიაში იმ მონაცემების საფუძველზე, რომლებიც გამოყენებულია შეფასების მეთოდოლოგიაში:

- დონე 1: კოტირებული საბაზრო ფასი (დაუკორექტირებელი) აქტიურ ბაზარზე მსგავსი აქტივებისა და ვალდებულებებისთვის.
- დონე 2: შემავალი მონაცემები გარდა იმისა, რაც შესულია პირველ დონეში და რომლებიც ხელმისაწვდომია, აქტივისა და ვალდებულებისთვის, როგორც პირდაპირ (მაგ. ფასები), ასევე ირიბად (მაგ. ფასებისგან წარმოებული).
- დონე 3: მონაცემები აქტივისა და ვალდებულებისთვის, რომლებიც არ ეფუძნებან დაკავირვებად საბაზრო მონაცემებს (არადაკვირვებადი მონაცემები).

იმ შემთხვევაში, როდესაც აქტივის ან ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულების შესაფასებლად გამოყენებული მონაცემები შეიძლება დაჯგუფდეს სამართლიანი ღირებულების სხვადასხვა დონეებად, სამართლიანი ღირებულების შეფასების დაჯგუფება ხდება მთლიანობაში სამართლიანი ღირებულების იერარქიის იმავე დონეში, რომელშიც ყველაზე დაბალი დონის მონაცემებია, რაც მნიშვნელოვანია მთლიანი შეფასებისთვის.

„ჯგუფი“ აღიარებს მოძრაობას სამართლიანი ღირებულების იერარქიას შორის იმ საანგარიშგებო პერიოდის ბოლოს, რომლის დროსაც წარმოიშვება ცვლილება.

ინფორმაცია სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გაკეთებული დაშვებების შესახებ მოცემულია 22-ე შენიშვნაში.

დამატებითი ინფორმაცია სამართლიანი ღირებულების შეფასებაში გაკეთებული დაშვებების შესახებ შესულია შენიშვნაში 22(a) - სააღრიცხვო კლასიფიკაციები და სამართლიანი ღირებულება.

5. საოპერაციო სეგმენტი

„ჯგუფს“ აქვს ხუთი ანგარიშვალდებული სეგმენტი (2016 წელს: ექვსი), როგორც ქვემოთ არის აღწერილი, რომლებიც „ჯგუფის“ სტრატეგიულ ბიზნეს ერთეულებს წარმოადგენს. სტრატეგიული ბიზნეს ერთეულები სხვადასხვა პროდუქტებს და მომსახურებებს სთავაზობს და ისინი ცალკე იმართება. თითოეული სტრატეგიული ბიზნეს ერთეულისთვის, „კომპანიის“ გენერალური დირექტორი გადახედავს შიდა მართვის ანგარიშებს სულ მცირე კვარტალში ერთხელ. ქვემოთ მოცემულ მიმოხილვაში აღწერილია „ჯგუფის“ თითოეული ანგარიშვალდებული სეგმენტის მიერ განხორციელებული ოპერაციები:

- გაზის მიწოდება: მოიცავს ბუნებრივი აირის ყიდვა-გაყიდვას.
- ელექტროენერგიის გამომუშავება და მიწოდება: მოიცავს ელექტროენერგიის გაყიდვას გაყიდვისა და გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულებას.
- მიღლადენის იჯარა: მოიცავს „ჯგუფის“ მიერ დაკავშირებული მხარისთვის (შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“) გაზის მიღლადენების იჯარიდან მიღებულ საიჯარო შემოსავალს (იხილეთ შენიშვნა 26).
- ნავთობის ტრანსპორტირება: მოიცავს შემოსავალს ნავთობის სქართველოს ტერიტორიაზე ტრანსპორტირებიდან.
- მიება-მოპოვების საქმიანობა: მოიცავს ნავთობის გაყიდვას პროდუქციის განაწილების გარიგებებიდან.
- ნავთობით ვაჭრობა: მოიცავს სააგენტო ანაზღაურებას აზერბაიჯანიდან საქართველოს შავი ზღვის პორტებში ნედლი ნავთობის მიწოდების სანაცვლოდ. „ჯგუფმა“ შეწყვიტა ამ საქმიანობის განხორციელება 2017 წელს.

ინფორმაცია თითოეული ანგარიშვალდებული სეგმენტის შედეგების შესახებ მოცემულია ქვემოთ. შედეგები ფასდება ცვეთის დარიცხვამდე, პერსონალის ხარჯების, წმინდა ფინანსური ხარჯების, სხვა შემოსავალი/ხარჯის და მოგებისა და სხვა გადასახადების გადახდამდე სეგმენტის მოგების საფუძველზე, ხელმძღვანელობის თავდაპირველი ანგარიშების საფუძველზე, რომელსაც გადახედავს „კომპანიის“ გენერალური დირექტორი. ხელმძღვანელობის აზრით, ამგვარი ინფორმაცია ყველაზე მეტად შესაბამისია კონკრეტული სექტორის შედეგების შესაფასებლად, რომლებიც უკავშირდება ამ ინდუსტრიებში მოქმედ სხვა საწარმოებს. „კომპანიის“ გენერალური დირექტორი არ ახდენს სეგმენტის აქტივებისა და ვალდებულებების მონიტორინგს.

„სს „საქართველოს ნაცოლისა და გაზის კონკრეტული ფინანსური აწარიშებულის განვითარებით შენიშვნებით 2017 წლისათვის“

(i) ინფორმაცია აწარიშებული სუბსტუმუნის შესახებ:

'000 ლარი	გაზის მიწოდება		ელექტროენერგიის წარმოება და მწოდება		მიღება-მომოვნების ცირკულაციური ბაზარი		ნაცოლის ცირკულაციური ბაზარი		მიღება-მომოვნების საქმიანობები		საგენერი	
	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016	2017	2016
შემოსავალი	379,560	348,226	199,711	184,377	59,847	68,487	18,315	18,047	14,153	10,478	-	-
გაზის და ნავთონის ღირებულება	(304,576)	(308,875)	(88,073)	(82,266)	-	-	-	-	-	-	4,023	671,586
აწარიშებული სუბსტუმუნის მიწოდება	74,984	39,351	111,638	102,111	59,847	68,487	18,315	18,047	14,153	10,478	-	-
გადასახადის და მოუფგების გადახდაში											4,023	278,937
გადახდაში											242,497	
'000 ლარი												
შემოსავალი												
მთლიანი შემოსავალი აწარიშებული სუბსტუმუნისთვის											671,586	633,638
მოგება ან ზრალი												
აწარიშებული სუბსტუმუნის მოგება											278,937	242,497
გაუმდებრებული თანმიმდევრი:											(37,322)	(39,864)
კერძოსალის ხარჯი											(17,703)	(15,722)
წინადა ფინანსური შემოსავალი/(ხარჯი)											14,543	(50,212)
გადასახადები, მოვების გადასახადის გარღვე											(9,650)	(10,195)
სხვა შემოსავალი											(16,468)	(28,190)
მკაფიოებული ინკუსტიცები შემოსავალის/(ზარალის) წილი											8,028	1,068
კონსლიდირებული მოვების გადასახადის გადახდაში											2,100	(1,964)
												222,465
												97,418

**სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

(ii) გეოგრაფიული ინფორმაცია

„ჯგუფის“ შემოსავლების უმრავლესობა საქართველოში გენერირდება, ხოლო გრძელვადიანი აქტივები საქართველოშია განთავსებული.

(iii) მთავარი მომხმარებელი

2017 წელს გაზის მიწოდების სეგმენტში ერთ მომხმარებელზე განხორციელებულმა გაყიდვებმა შეადგინა 376,671 ათასი ლარი, რაც „ჯგუფის“ მთლიანი შემოსავლის დაახლოებით 56%-ს შეადგენს (2016 წელს: 345,874 ათასი ლარი, 55%).

2017 წელს ელექტროენერგიის წარმოებისა და მიწოდების სეგმენტში ერთ მომხმარებელზე განხორციელებულმა გაყიდვებმა შეადგინა 109,125 ათასი ლარი, რომელიც „ჯგუფის“ მთლიანი შემოსავლის 16%-ს შეადგენს (2016 წელს: 115,993 ათასი ლარი, 18%).

6. შემოსავალი

'000 ლარი	2017	2016
ბუნებრივი აირის გაყიდვა	379,560	348,226
შემოსავალი ელექტროენერგიის წარმოებისა და მიწოდებიდან	199,711	184,377
მოგება გაზის მიღებადენების იჯარიდან	59,847	68,487
ნავთობის ტრანსპორტირების საფასური	18,315	18,047
მოგება ნედლი ნავთობით ვაჭრობიდან	14,153	10,478
სააგენტო შემოსავალი ნავთობით ვაჭრობიდან	-	4,023
სულ შემოსავალი	671,586	633,638

შემოსავალი ელექტროენერგიის წარმოებისა და მიწოდებიდან მოიცავს შემოსავალს გარანტირებული სიმძლავრის ღირებულებიდან 103,166 ათასი ლარის ოდენობით (2016 წელს: 109,852 ათასი ლარი) და ელექტროენერგიის წარმოებიდან მიღებულ შემოსავალს 96,545 ათასი ლარის ოდენობით (2016 წელს: 74,525 ათასი ლარი).

„კომპანია“ მიღებადენებს და დაკავშირებულ ინფრასტრუქტურას იჯარით გასცემს შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიაზე“ (GGTC). საიჯარო ხელშეკრულება არ ექვემდებარება გაუქმებას და ის ძალაშია 2020 წლის 1 იანვრამდე. 2011 წლის სექტემბრიდან 2017 წლის 1 სექტემბრამდე საიჯარო გადახდები ანგარიშდებოდა იჯარით აღებული მიღებადენით ტრანსპორტირებული გაზის მოცულობის საფუძველზე ღირებულებით 1,000 კუბური მეტრი/6,80 აშშ დოლარი. 2017 წლის 1 სექტემბრიდან ფიქსირებულია საიჯარო ღირებულება თვეში შეადგენს 3,500 ათას ლარს. შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“ პასუხს აგებს გაზის ძირითადი მიღებადენი სისტემის რემონტზე, ტექნიკურ მომსახურებაზე, ოპერირებასა და უსაფრთხოებაზე. „კომპანია“ პასუხს აგებს მხოლოდ კაპიტალურ ხარჯებზე.

ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან განხილულია 26-ე შენიშვნაში.

ნავთობის ტრანსპორტირების ღირებულების მიღება ხდება ბაქო-სუფსის მიღებადენის გავლით აზერბაიჯანიდან თურქეთში ნავთობის ტრანსპორტირებიდან.

7. ინვესტიციები მეკავშირე კომპანიებში

2017 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლის განმავლობაში სს „საქართველოს ენერგეტიკის განვითარების ფონდმა“ შეამცირა მისი შეილობილი კომპანიის შპს „ქართლის ქარის ელექტროსადგურის“ საწესდებო კაპიტალი 57.15%-დან 50.1%-მდე, რამაც შედეგად გამოიწვია „ჯგუფის“ წილის 49.99%-მდე ზრდა და შეადგინა 14,435 ათასი ლარი (2016 წელს: 14,322 ათასი ლარი, 42.85%).

შპს „ქართლის ქარის ელექტროსადგურმა“ ააშენა პირველი ქარის ელექტრო სადგური საქართველოში, სიმძლავრით 20.7 მგვტ. სადგურის შენებლობა 2016 წლის სექტემბერში დასრულდა, ხოლო ექსპლოატაციაში 2016 წლის ნოემბრიდან შევიდა.

'000 ლარი	2017	2016
ნაშთი 1 იანვარს	12,640	5,663
განხორციელებული შენატანები	740	8,941
„ჯგუფის“ მოგების/(ზარალის) წილი, მოგების გადასახადის გამოკლებით	2,100	(1,964)
ნაშთი 31 დეკემბერს	15,480	12,640

'000 ლარი	2017	2016
წილობრივი მონაწილეობის პროცენტი	49.99%	42.85%
გრძელვადიანი აქტივები	66,212	68,563
მიმდინარე აქტივები	17,796	22,767
გრძელვადიანი ვალდებულებები	(48,478)	(47,863)
მიმდინარე ვალდებულებები	(7,589)	(15,786)
წმინდა აქტივები (100%)	27,941	27,681
„ჯგუფის“ წმინდა აქტივების წილი	13,968	11,861
შემოსავალი	14,106	-
მოგება/(ზარალი) და მთლიანი სრული შემოსავალი/(ზარალი) (100%)	4,200	(4,584)
„ჯგუფის“ მოგება/(ზარალი) და მთლიანი სრული შემოსავლის/(ზარალის) წილი	2,100	(1,964)

ამასთან, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ ფლობს წილს შპს „საერთაშორისო მილისადენის კომპანია „სარმატია“, ასევე წილს შპს „AGRI LNG Project Company“, რომელთაგან ორივე მნიშვნელოვანი გავლენის საგანს წარმოადგენს.

საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 13 აპრილის ბრძანების №775 საფუძველზე, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ შეუძლია მონაწილეობა მიიღოს პროექტების „თეთრი ნაკადი“ და „ტრანსკასპიური გაზის მილსადენი“ განხორციელებაში. პარტნიორთა ყოველწლიურო კრების საფუძველზე, რომელიც 2017 წლის 9 ივლისს გაიმართა, „სარმატია“-ს პარტნიორებმა მიიღეს გადაწყვეტილება შპს „სარმატია“-ს საწესდებო კაპიტალის გაზრდის შესახებ. ზემოთ ხელშეკრული გადაწყვეტილების საფუძველზე, მეკავშირე კომპანიებში განხორციელებული ინვესტიციების შემენაში გადახდილმა ფულადმა სახსრებმა 740 ათასი ლარი შეადგინა.

„ჯგუფის“ არცერთი ინვესტიცია მეკავშირე კომპანიაში წარმოადგენს საჯარო საწარმოს და, შესაბამისად, ისინი არ აქვეყნებენ აქციების ფასების კოტიორებას.

**სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

8. სხვა ხარჯები

'000 ლარი	2017	2016
ტრანსპორტირება, მასალა, რემონტი და ტექნიკური უზრუნველყოფა	6,434	9,822
რეგულისრების ხარჯები	2,091	2,595
იურიდიული ხარჯები	1,737	11
საოფისე ხარჯები	1,231	1,649
წარმომადგენლობითი და სამივლინებო ხარჯები	650	504
თანამშრომლების ბენეფიტები	597	537
პროფესიონალური მომსახურებები *	227	266
აქტივების ჩამოწერა და გაყიდვა	97	-
გაუფასურების ზარალი სავაჭრო მოთხოვნებზე	-	8,818
წინასწარი ეკონომიკური კვლევის ხარჯი	-	1,428
სხვა	3,404	2,560
	16,468	28,190

*ზემოთ განსაზღვრული პროფესიონალური მომსახურების ხარჯები მოიცავს აუდიტორული და პროფესიონალური მომსახურებებისთვის აუდიტორული ფირმისთვის გადახდილ თანხას 62 ათასი ლარის ოდენობით.

9. სხვა შემოსავალი

'000 ლარი	2017	2016
გაუფასურების ზარალის და სავაჭრო მოთხოვნების აღდენა	1,340	-
ინვენტარიზაციის პროცესში აღმოჩენილი ზედმეტობა ნავთობის დამუშავება	1,176	-
სხვა	229	464
	5,283	604
	8,028	1,068

10. ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯი

'000 ლარი	2017	2016
მოგება-ზარალში აღიარებული საპროცენტო შემოსავალი საბანკო დეპოზიტებზე	36,453	24,037
საპროცენტო შემოსავალი გაცემულ სესხებზე	495	5,904
კლიენტების მიერ თანხის დაფარვის დაგვიანებით დარიცხული ჯარიმის პროცენტი	20,851	27,751
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული წმინდა მოგება	6,797	-
ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის დისკონტირების დაბრუნება (შენიშვნა 14)	3,836	3,613
ფინანსური შემოსავალი	68,432	61,305
საპროცენტო ხარჯი სესხებსა და კრედიტებზე	(48,695)	(48,049)
ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტით გამოწვეული ზარალი (იხილეთ შენიშვნა 16)	(5,194)	-
უცხოური ვალუტის კურსის ცვლილებით გამოწვეული ზარალი	-	(50,413)
სესხის ვადაზე ადრე დაფარვის გადასახადები	-	(13,055)
ფინანსური ხარჯები	(53,889)	(111,517)
მოგებაში ან ზარალში აღიარებული წმინდა ფინანსური შემოსავალი (ზარჯი)	14,543	(50,212)

11. მოგების გადასახადის ხარჯი

(a) მოგებაში ან ზარალში აღიარებული თანხები

„ჯგუფის“ მოქმედ საგადასახადო განაკვეთს წარმოადგენს მოგების გადასახადის განაკვეთი 17.64%-ის ოდენობით (2016 წელს 15%), რომელიც ქართული კომპანიებისთვის არის განსაზღვრული.

'000 ლარი	2017	2016
მიმდინარე საგადასახადო ხარჯი		
მიმდინარე წელი	391	18,333
წინა წლების კორექტირება	1,668	726
	<u>2,059</u>	<u>19,059</u>
გადავადებული საგადასახადო სარგებელი		
დროებითი სხვაობების წარმოშობა და აღდგენა	-	322
სულ საგადასახადო ხარჯი	<u>2,059</u>	<u>19,381</u>

(b) ეფექტური საგადასახადო განაკვეთის შედარება:

	2017		2016	
	'000 ლარი	%	'000 ლარი	%
გამოცხადებული დივიდენდები / მოგება დაბეგვრამდე	27,313	100	97,418	100
მოგების გადასახადის ხარჯი მოქმედი საგადასახადო განაკვეთით	4,820	18	14,613	15
დივიდენდებზე გადასახდელი საგადასახადო ვალდებულების გაქვითვა *	(4,429)	(16)		
წინა წლების კორექტირება	1,668	6	726	1
კანონმდებლობის ცვლილებით გამოწვეული ცვლილება აღიარებულ დაქვითვად დროებით სხვაობებში **	-	-	322	0
სხვაობები შემოსავალის და ხარჯების საგადასახადო და ფასს საფუძვლებს შორის	-	-	3,720	4
	<u>2,059</u>	<u>8</u>	<u>19,381</u>	<u>20</u>

* დივიდენდებზე საგადასახადო ვალდებულებების გაქვითვა უკავშირდება მოგების გადასახადს, რომელიც გადახდილია გაუნაწილებელ მოგებაზე 2008-2016 წლებში.

** ადრე აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივისა და ვალდებულებების დაბრუნება 322 ათასი ლარის ოდენობით უკავშირდება ცვლილებებს საქართველოს საგადასახადო კანონმდებლობაში. 2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაშია საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ. იმის გათვალისწინებით, რომ საქართველოს საგადასახადო კოდექსის ცვლილება ძალაში შევიდა ანგარიშგების თარიღამდე, „კომპანიამ“ მოახდინა ცვლილების მთლიანი ეფექტის აღიარება განვლილი პერიოდის მოგება ზარალის ანგარიშგებაში ადრე აღიარებული გადავადებული საგადასახადო აქტივის აღიარების შეწყვეტით, მოგების გადასახადის ხარჯის სახით.

12. ძირითადი საშუალებები

	გაზის და ნაკორბის მიღებულებები	მიწა და შენობა- ნაკებობები	ელექტროენერგიას გამომუშავების კონულობით	ნაკორბის ჰაერიდიდობით	მანქანა დამატებისა და მანქანის სტაციონარული მოწყობილობები	სტაციონარული მოწყობილობები	დაუმთავრებელი მშენებლისა და დაუმთავრებელი მოწყობილობები
1'000 ლარი							
თვეუთველურებები							
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვარს	402,482	37,585	391,563	29,864	18,479	7,589	39,506
შესყიდვები	174	5,576	-	-	363	1,796	55,253
გადაცემები	-	636	2,896	5,540	749	373	(10,194)
გაყიდვები	(335)	(117)	(3,555)	-	(581)	-	(1,680)
რელაისფირები	(10,672)	-	-	-	-	-	(6,268)
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს	<u>391,649</u>	<u>43,680</u>	<u>390,904</u>	<u>35,404</u>	<u>19,010</u>	<u>9,758</u>	<u>10,672</u>
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	391,649	43,680	390,904	35,404	19,010	9,758	93,557
შესყიდვები	8,380	865	-	-	457	848	31,229
გადაცემები	13,054	(352)	525	-	384	249	(13,860)
გაყიდვები	(683)	(118)	-	-	(73)	(11)	(695)
რელაისფირები	(603)	-	-	-	-	-	(1,580)
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს	<u>411,797</u>	<u>44,075</u>	<u>391,429</u>	<u>35,404</u>	<u>19,778</u>	<u>10,844</u>	<u>603</u>
დენა და გაუფასურებების ზრდა							
ნაშთი 2016 წლის 1 იანვარს	122,990	5,752	7,065	22,540	6,769	3,688	-
ცვეთა წლის განვითარების	19,244	744	15,152	1,683	2,340	595	-
გაყიდვები	-	-	(111)	-	-	-	(111)
დაუმთავრებელი მოწყობილობები	(6,270)	-	-	-	-	-	6,270
გადატანა	<u>135,964</u>	<u>6,496</u>	<u>22,106</u>	<u>24,223</u>	<u>9,109</u>	<u>4,283</u>	<u>6,270</u>
ნაშთი 2016 წლის 31 დეკემბერს							<u>208,451</u>
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	135,964	6,496	22,106	24,223	9,109	4,283	6,270
ცვეთა წლის განვითარების	17,674	776	15,291	1,207	1,805	1,115	-
გაყიდვები	(529)	(26)	-	-	(11)	(11)	(577)
დაუმთავრებელი მოწყობილობები	5	-	-	-	-	-	(5)
გადატანა	<u>153,114</u>	<u>7,246</u>	<u>37,397</u>	<u>25,450</u>	<u>10,903</u>	<u>5,387</u>	<u>6,265</u>
საბაზონო ღირებულებები							
2016 წლის 1 იანვარს	<u>279,492</u>	<u>31,833</u>	<u>384,498</u>	<u>7,324</u>	<u>11,710</u>	<u>3,901</u>	<u>39,506</u>
2016 წლის 31 დეკემბერს	<u>255,685</u>	<u>37,184</u>	<u>368,798</u>	<u>11,181</u>	<u>9,901</u>	<u>5,475</u>	<u>87,287</u>
2017 წლის 31 დეკემბერს	<u>258,683</u>	<u>36,829</u>	<u>354,032</u>	<u>9,974</u>	<u>8,875</u>	<u>5,457</u>	<u>104,569</u>
							<u>775,511</u>
							<u>778,419</u>

**სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

დაუმონტაჟებელი მოწყობილობა წარმოადგენს 61,635 ათას ლარს (2016 წელს: 37,074 ათასი ლარი) 104,569 ათასი ლარის ნაშთიდან. დაუმონტაჟებელი მოწყობილობა მოიცავს გაზის მილსადენებს და ტურბინებს, რომელთა გამოყენებაც ჯერ არ დაწყებულა. იმის გამო, რომ საქართველოს ბაზარი არ არის განვითარებული, თითქმის შეუძლებელია თერმული თბოელექტროსადგურების ნაწილების სასწრაფო წესით შეძენა, გადაუდებელ სიტუაციებში, შესაბამისად „კომპანიას“ უწევს დამატებითი მარაგის უზრუნველყოფა. მშენებლობის პროცესში მყოფი აქტივები ძირითადად მოიცავს გაზის მილსადენის სამშენებლო/სარეაბილიტაციო სამუშაოებს.

2017 წლის განმავლობაში საქართველოს მთავრობამ განახორციელა 7,421 ათასი ლარის ღირებულების გაზის მილსადენის, 313 ათასი ლარის ღირებულების მიწის და 89 ათასი ლარის სასაქონლო-მატერიალური ფასეულობის კონტრიბუცია (2016 წელს: გაზის მილსადენი - 174 ათასი ლარი, მიწის ნაკვეთები - 4,611 ათასი ლარი, ძირითადი საშუალებები - 363 ათასი ლარი და არამატერიალური აქტივები - 1,044 ათასი ლარი) საწესდებო კაპიტალის ზრდის ფორმით. ამ აქტივების ნომინალური ღირებულება მათ სამართლიან ღირებულებას არის მიახლოებული.

13. ავანსად გადახდილი თანხები

'000 ლარი	2017	2016
გრძელვადიანი აქტივები		
ავანსად გადახდილი თანხები	59,535	-
სულ გრძელვადიანი	59,535	-
მიმდინარე აქტივები		
ავანსად გადახდილი თანხები	50,791	48,521
სულ მიმდინარე	50,791	48,521
	110,326	48,521

2016 წლის 28 სექტემბერს შპს „გარდაბანი II“-ს და „China Tianchen Engineering Corporation“-ს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება გარდაბნის კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის დაპროექტების, ნასყიდობისა და მშენებლობის შესახებ. დასრულების ვადაა დაწყების თარიღიდან 24 თვე. 59,533 ათასი ლარი გადახდილ იქნა ავანსის სახით ზემოთ ხსენებული ხელშეკრულების შესაბამისად და ის კლასიფიცირებულ იქნა გრძელვადიანი აქტივის სახით.

მოკლევადიანი გადახდები ძირითადად ხორციელდება გაზის მიწოდების მიზნით კომპანიის „South Caucasus Pipeline Option Gas Company Limited“ (31,136 ათასი ლარის ოდენობით (2016 წელს: 29,271 ათასი ლარი) და კომპანიის „Azerbaijan Gas Supply Company Limited“ (AGSC) (11,636 ათასი ლარი (2016 წელს 12,216 ათასი ლარი) სასარგებლოდ.

14. ფინანსური იჯარის მოთხოვნა

1996 წელს საქართველოს მთავრობა შევიდა 30-წლიან გარიგებაში ნავთობის კომპანიების კონსოლიუმთან, რომელმაც იკისრა საქართველო-აზერბაიჯანის სახელმწიფო საზღვრიდან საქართველოს შავი ზღვის სანაპიროზე სუფსის ნავთობტერმინალამდე ნავთობის მილსადენის სისტემის მშენებლობის და განვითარების პასუხისმგებლობა. გარიგების საფუძველზე ნავთობის კომპანიებს მიენიჭა მითითებული მილსადენის სისტემით ნავთობის საქართველოს ტერიტორიის გავლით ტრანსპორტირების უფლება. მილსადენი საქართველოს სახელმწიფო ქონება გახდა. ამ მილსადენის საკუთრების უფლება გადაეცა „კომპანიას“ 2010 წლის ივნის-ივლისში „კომპანიის“ საწესდებო კაპიტალში განხორციელებული შენატანის სახით, ნომინალური ღირებულებით 269,299 ათასი ლარის ოდენობით. მილსადენით მოსარგებლე ნავთობკომპანიების სანაცვლოდ, „ჯგუფი“ იღებს სატრანზიტო ღირებულებას ტრანსპორტირებული ნავთობის თითოეულ ბარელზე. ხელმძღვანელობამ განსაზღვრა, რომ თავდაპირველი გარიგება მოიცავდა ფინანსურ იჯარას დაწყების თარიღიდან, იმის გამო, რომ საიჯარო ხელშეკრულება მოიჯარეს გადასცემდა საკუთრებასთან დაკავშირებულ არსებითად ყველა რისკს და ანაზღაურებას.

**სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

„ჯგუფმა“ აღიარა ფინანსური იჯარის მოთხოვნა 39,229 ათასი ლარის ოდენობით იმ თარიღში, როდესაც საკუთრების უფლება მიღებადენებზე გადაეცა „ჯგუფს“. ფინანსური იჯარის მოთხოვნა წარმოადგენს წმინდა ინვესტიციის მიმდინარე ღირებულებას იჯარაში, რომელიც აქტივების არაუზრუნველყოფილი ნარჩენი ღირებულების მიმდინარე ღირებულებას მოიცავდა იჯარის ვადის ბოლოს, რომელიც დისკონტირდება იჯარაში არსებული საპროცენტო განაკვეთით. 230,070 ათასი ლარის სხვაობა იჯარაში წმინდა ინვესტიციების ნომინალურ და მიმდინარე ღირებულებას შორის აღიარებულ იქნა კაპიტალში სამართლიანი ღირებულების ცვლილების სახით, მესაკუთრის არაფულადნი შენატანისთვის.

'000 ლარი	2017	2016
ფინანსური საიჯარო მოთხოვნა 1 იანვარს	59,037	55,424
ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის დისკონტირების განაკვეთის ზრდა	3,836	3,613
ფინანსური საიჯარო მოთხოვნა 31 დეკემბერს	62,873	59,037

ნავთობის ტრანსპორტირებასთან დაკავშირებულმა პირობითმა საიჯარო გადასახადმა, რომელიც 2017 წლის განმავლობაში კონსოლიდირებულ მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაშია აღიარებული, 18,315 ათასი ლარი (2016 წელს: 18,047 ათასი ლარი) შეადგინა.

15. გაცემული სესხები

'000 ლარი	2017	2016
გრძელვადიანი აქტივები		
აქციონერებზე გაცემული სესხი	12,041	-
სულ გრძელვადიანი	12,041	-
მიმდინარე აქტივები		
მესამე პირებზე გაცემული სესხი	-	2,651
სულ მიმდინარე	12,041	2,651

2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დარჩენილი სესხი სრულად იქნა დაფარული 2017 წლის განმავლობაში.

აქციონერზე - სს „საპარტნიორო ფონდზე“ გაცემული სესხი არაუზრუნველყოფილ სუბორდინირებულ სესხს წარმოადგენს და ის აშშ დოლარშია დენომინირებული. მასზე ირიცხება სახელშეკრულებო წლიური საპროცენტო განაკვეთი 9,5%-ის ოდენობით და მისი დაფარვის ვადაა 4 წელი.

სს „საპარტნიორო ფონდსა“ და „კომპანიას“ შორის გაფორმებული ხელშეკრულების საფუძველზე, „კომპანიის“ მიერ გაცემული სესხი დაიფარება a) არაუგვიანეს 2021 წლის 31 მაისისა ან b) სს „საპარტნიორო ფონდის“ მიერ მესამე პირის მიმართ არსებული ვალის სრულად დაფარვიდან 6 თვეში - ორივე - (a) და (b) თარიღი სესხის დაფარვის თარიღად მიიჩნევა. „ჯგუფის“ დამოკიდებულება საკრედიტო რისკზე და სესხებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი განხილულია 22-ე შენიშვნაში.

16. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

'000 ლარი	2017	2016
გრძელვადიანი აქტივები		
სავაჭრო მოთხოვნები	21,169	20,721
სულ გრძელვადიანი	21,169	20,721
მიმდინარე აქტივები		
სავაჭრო მოთხოვნები	144,458	179,345
სხვა მოთხოვნები	2,568	390
სულ მიმდინარე	147,026	179,735
	168,195	200,456

**სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

2017 წლის 16 ნოემბერს, „კომპანიამ“ და შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიამ“ გააფორმეს ხელშეკრულება მთავარი გაზის მიღლიადენის იჯარასთან დაკავშირებული მოთხოვნის რესტრუქტურიზაციის შესახებ. ხელშეკრულების მხარეებმა შეათანხმეს გადახდის გრაფიკი, რის საფუძველზეც მთლიანი თანხა დაიფარება 2025 წლის ბოლოსთვის. მოთხოვნის რესტრუქტურიზაცია გულისხმობს პირობების არსებით მოდიფიცირებას; შესაბამისად, რესტრუქტურიზაციის დღეს „კომპანიამ“ შეწყვიტა არსებული მოთხოვნის აღიარება და აღიარა ახალი აქტივი ახალი პირობების გათვალისწინებით. მოგება-ზარალის და სხვა სრული შემოსავლის ანგარიშგებაში 5,194 ათასი ლარის სხვაობა აღიარდა, როგორც ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტით გამოწვეული ზარალი. ნაშთის სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება მომავალი გადახდების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, საბაზრო საპროცენტო განაკვეთით 10.86%-ის ოდენობით (შენიშვნა 10).

„ჯგუფის“ დამოკიდებულება საკრედიტო და საფალუტო რისკებზე, ასევე სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებული გაუფასურების ზარალი განხილულია 22-ე შენიშვნაში.

17. ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები

'000 ლარი	2017	2016
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	203,711	219,902
მოთხოვნამდე დეპოზიტები	295,249	171,543
შეზღუდული ფულადი სახსრები	-	164
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	498,960	391,609
კონსოლიდირებული ფულადი სახსრების მომრაობის ანგარიშგებაში და კონსოლიდირებული ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში		

მოთხოვნამდე დეპოზიტები წარმოადგენს ბანკებში განთავსებულ ვადიან ანაბრებს, შეძენის დღიდან სამ თვეზე მეტი დაფარვის ვადით, რომელთათვისაც „ჯგუფს“ აქვს ერთპიროვნული უფლებამოსილება მოხსნას თანხა დეპოზიტიდან შეტყობინების გაგზავნიდან რამდენიმე დღეში, მნიშვნელოვანი ჯარიმის დარიცხვის ან პროცენტის დაკარგვის გარეშე. შესაბამისად, ამ ვადიანი დეპოზიტების კლასიფიცირება ხდება მათი ხასიათიდან გამომდინარე, რომელიც მოთხოვნამდე დეპოზიტს ახასიათებს.

საპროცენტო განაკვეთის რისკზე „ჯგუფის“ დამოკიდებულება და ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების მგრძნობელობის ანალიზი განხილულია 22-ე შენიშვნაში.

18. კაპიტალი

(ა) საქციო კაპიტალი

აქციების რაოდენობა (სხვაგვარად მითითებამდე)	<u>ჩვეულებრივი აქციები</u>	
	2017	2016
ნომინალური ღირებულება	ლარი 20	ლარი 20
გამოშვებული 1 იანვარს	30,854,651	30,545,028
აქციების გამოშვება არაფულადი აქტივების შენატანების სანაცვლოდ	391,146	309,623
გამოშვებული 31 დეკემბერს	31,245,797	30,854,651

ჩვეულებრივი აქციები

ჩვეულებრივი აქციების მფლობელებს აქვთ უფლება მიიღონ დროდადრო გამოცხადებული დივიდენდები, და ასევე აქვთ „კომპანიის“ კრებაზე ერთ აქციაზე ერთი ხმის უფლება.

(b) დამატებითი გადახდილი კაპიტალი

დამატებითი გადახდილი კაპიტალი წარმოადგენს „ჯგუფისთვის“ საქართველოს მთავრობის (რომელიც ასრულებს მისი აქციონერის ფუნქციას) მიერ მინიჭებულ სარგებელს.

(c) დივიდენდები და აქციონერებზე გაცემული სხვა განაწილებები

2017 წელს გამოცხადდა და გადახდილ იქნა დივიდენდები 27,313 ათასი ლარის ოდენობით (2016 წელს: 12,676 ათასი ლარის ოდენობით დივიდენდები გამოცხადდა და გადახდილ იქნა).

საქართველოს მთავრობის 2012 წლის 27 მარტის ბრძანების №531 საფუძველზე, რომელიც „კომპანიის“ მიერ 2012-2017 წლებში გენერირებული წმინდა მოგებიდან „კომპანიის“ წმინდა მოგების განაწილებას უკავშირდებოდა. წმინდა მოგების მაქსიმალური განაწილებადი რაოდენობა შეადგენს 35%. 2018 წლიდან ხელმძღვანელობის განზრახვას წარმოადგენს მომავალ წლებში კონსოლიდირებული წმინდა მოგებიდან 35%-ის დივიდენდების სახით გადახდის გაგრძელება.

(d) არაკონტროლირებადი წილი

არაკონტროლირებადი წილი წარმოადგენს სს „საპარტნიორო ფონდის“ შენატანს საწესდებო კაპიტალში და მის წილს შპს „გარდაბნის თბოელექტროსადგურის“ („ჯგუფის“ შვილობილი კომპანია) მთლიან გაუნაწილებელ მოგებაში (იხილეთ შენიშვნა 23).

19. კაპიტალის მართვა

„ჯგუფს“ არ აქვს კაპიტალის მართვის ფორმალური პოლიტიკა, მაგრამ ხელმძღვანელობა დეილობს კაპიტალის შესაბამისი ბაზის უზრუნველყოფას „ჯგუფის“ საოპერაციო და სტრატეგიულ საჭიროებებთან დაკავშირებული მოთხოვნების დასაკმაყოფილებლად, და ასევე ბაზრის მონაწილეების ნდობის შესანარჩუნებლად. ეს მიიღწევა ფულადი სახსრების ეფექტური მართვის, „ჯგუფის“ შემოსავლებისა და მოგების და იმ გრძელვადიანი საინვესტიციო გეგმების მუდმივი მონიტორინგის გზით, რომლებიც ძირითადად „ჯგუფის“ საოპერაციო ფულადი ნაკადებით ფინანსდება. ამ ლონისძიებების გატარებით, „ჯგუფი“ მისი მოგების მდგრად ზრდას ისახავს მიზნად.

წლის განმავლობაში ადგილი არ ჰქონია კაპიტალის მართვაში „ჯგუფის“ მიდგომის ცვლილებას.

არც „კომპანია“ და არც მისი შვილობილი კომპანიები წარმოადგენენ გარედან დაკისრებული კაპიტალის მოთხოვნების საგანს.

20. სესხები და კრედიტები

მოცემულ შენიშვნაში წარმოდგენილია ინფორმაცია „ჯგუფის“ პროცენტიანი სესხებისა და კრედიტების სამშენებლო პირობების შესახებ, რომლებიც ამორტიზირებული ღირებულებით ფასდება. საპროცენტო განაკვეთის, სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკზე „ჯგუფის“ დამოკიდებულებების შესახებ მეტი ინფორმაცია იხილეთ 22-ე შენიშვნაში.

'000 ლარი	2017	2016
გრძელვადიანი ვალდებულებები		
გამოშვებული არაუზრუნველყოფილი ობლიგაცია	637,381	650,806
	637,381	650,806
მიმდინარე ვალდებულებები		
არაუზრუნველყოფილი სესხები	67,512	-
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციის გამოშვების მიმდინარე პოზიცია	11,007	151,593
	78,519	151,593
	715,900	802,399

**სს „საქართველოს ნაკობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

(a) ვადები და სესხის დაფარვის გრაფიკი

გადაუხდელი სესხების ვადები და პირობები იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ვალუტა	განაკვეთი	31 დეკემბერი 2017 წელი		31 დეკემბერი 2016 წელი	
			წელი	ღირებულება	ღირებულება	ღირებულება
სესხები ბანკებისგან	აშშ დოლარი	5.000%	2018	12,979	12,979	-
სესხები ბანკებისგან	აშშ დოლარი	6.500%	2018	54,533	54,533	-
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციის გამოშვება	აშშ დოლარი	6.750%	2021	648,050	648,388	661,700
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციის გამოშვება	აშშ დოლარი	6.875%	2017	-	-	141,485
სულ პროცენტიანი ვალდებულებები				715,562	715,900	803,185
						802,399

2017 წლის მაისში „ჯგუფმა“ სრულად დაფარა 2012 წლის მაისში გამოშვებული ევროობლიგაციების დარჩენილი ნაწილი.

2016 წლის აპრილში „ჯგუფმა“ გამოუშვა, განათავსა და ლონდონის საფონდო ბირჟაზე დაარეგისტრირა (ლისტინგი) 250 მილიონი აშშ დოლარის ღირებულების არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციები და ვადაზე ადრე ნაწილობრივ გამოისყიდა 2012 წლის ობლიგაციები.

(b) აქტივებისა და ვალდებულებების მოძრაობის შედარება ფინანსური საქმიანობიდან წარმოშობილ ფულად ნაკადებთან

'000 ლარი	გაუნაწილებელი მოგება	ვალდებულებები	
		გაუნაწილებელი მოგება	სესხები და კრედიტები
ნაშთი 2017 წლის 1 იანვარს	264,778	802,399	1,067,177
ამონაგები სესხებიდან	-	69,914	69,914
სესხების დაფარვა	-	(130,227)	(130,227)
გადახდილი დივიდენდები	(27,313)	-	(27,313)
ფინანსური ფულადი ნაკადებიდან მიღებული მთლიანი ცვლილებები	(27,313)	(60,313)	(87,626)
უცხოური ვალუტის გაცვლით კურსში	-	(28,808)	(28,808)
ცვლილებების ეფექტი	-	48,695	48,695
საპროცენტო ხარჯი	-	(46,073)	(46,073)
გადახდილი პროცენტი	-	(26,186)	(26,186)
სულ ვალდებულებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	191,529	-	191,529
მთლიან გაუნაწილებელ მოგებასთან დაკავშირებული სხვა ცვლილებები	428,994	715,900	1,144,894
ნაშთი 2017 წლის 31 დეკემბერს			

21. სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები

'000 ლარი	2017		2016	
სავაჭრო ვალდებულებები	19,619		63,224	
ვალდებულებები გრძელვადიანი აქტივებისთვის	9,634		1,143	
სხვა ვალდებულებები	1		43	
	29,254		64,410	

სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებთან დაკავშირებით „ჯგუფის“ დამოკიდებულება სავალუტო და ლიკვიდურობის რისკზე განხილულია 22-ე შენიშვნაში.

22. სამართლიანი ღირებულება და რისკების მართვა

(a) სააღრიცხვო კლასიფიკაციები და სამართლიანი ღირებულება

სამართლიანი ღირებულების შეფასება ხორციელდება აქტივის გაყიდვისას მისაღები ან ბაზრის მონაწილეებს შორის შეფასების დღეს სტანდარტულ ოპერაციაში ვალდებულების გადაცემისთვის გადასახდელი ფასის მისახლოებლად. თუმცა განუსაზღვრელობის გათვალისწინებით და სუბიექტური მსჯელობის გამოყენებით, სამართლიანი ღირებულება არ უნდა იქნას ინტერპრეტირებული რეალიზებადად აქტივების გაყიდვაში ან ვალდებულებების გადაცემაში.

„ჯგუფმა“ განსაზღვრა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება შეფასების ტექნიკების გამოყენებით. შეფასების ტექნიკის მიზანს წარმოადგენს ისეთი სამართლიანი ღირებულების განსაზღვრება, რომელიც ასახავს აქტივის გაყიდვით მისაღებ ან ვალდებულების გადასაცემად გადასახდელ ფასს შეფასების დღეს ბაზრის მონაწილეებს შორის სტანდარტულ ოპერაციაში. გამოყენებული შეფასების ტექნიკა წარმოადგენს დისკონტირებული ფულადი ნაკადების მოდელს. ყველა ფინანსური აქტივისა და ვალდებულებების სამართლიანი ღირებულება ანგარიშდება მომავალი ძირი თანხისა და საპროცენტო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულების საფუძველზე, რომელიც დისკონტირდება ბაზრის საპროცენტო განაკვეთით ანგარიშების თარიღში.

არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციების სამართლიანი ღირებულების ხელმძღვანელობისეულმა შეფასებამ ფასების დიაპაზონი სამართლიანი ღირებულებიდან (რომელიც დაახლოებით საბალანსო ღირებულებას უტოლდება) სამართლიან ღირებულებაზე გადაიტანა, რომელიც დაახლოებით 8%-ით აღემატება საბალანსო ღირებულებას. მიუხედავად იმისა, რომ არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციები ლონდონის საფონდო ბირჟაზეა რეგისტრირებული, ბაზარი არ არის აქტიურად მიჩნეული, რადგან მონაწილეები ძირითადად ინსტიტუციონალური ინვესტორები არიან, ხოლო ბრუნვა ბაზარზე არ არის მაღალი.

„ჯგუფის“ სხვა ფინანსური აქტივებისა და ვალდებულებების საბალანსო ღირებულება გონივრულად არის მიახლოებული მათ სამართლიან ღირებულებაზე.

(b) ფინანსური რისკების მართვა

ფინანსური ინსტრუმენტების გამოყენებით „ჯგუფი“ შემდეგი რისკების წინაშე დგას:

- საკრედიტო რისკი (იხილეთ (b)(ii));
- ლიკვიდურობის რისკი (იხილეთ (b)(iii));
- საბაზრო რისკი (იხილეთ (b)(iv)).

(i) რისკების მართვის სტრუქტურა

სამეთვალყურეო საბჭოს აქვს მთლიანი პასუხისმგებლობა „ჯგუფის“ რისკების მართვის სტრუქტურის დადგენასა და მიმოხილვაზე.

„ჯგუფის“ რისკების მართვის პოლიტიკები განისაზღვრება მის წინაშე არსებული რისკების იდენტიფიცირებისა და ანალიზისთვის, შესაბამისი რისკების საზღვრებისა და საკონტროლო მექანიზმების განსაზღვრისთვის და რისკებისა და საზღვრების დაცვის გაკონტროლებისთვის. რისკების მართვის პოლიტიკები და სისტემები რეგულარულად განიხილებიან ბაზრის პირობებისა და „ჯგუფის“ საქმიანობაში ცვლილებების ასახვის მიზნით.

(ii) საკრედიტო რისკი

საკრედიტო რისკი არის „ჯგუფის“ ფინანსური ზარალის რისკი, როდესაც მომხმარებელი ან ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშემკვრელი მხარე ვერ შეასრულებს ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ ვალდებულებებს. ის ძირითადად წარმოიშობა „ჯგუფის“ კლიენტების მიმართ არსებული მოთხოვნებიდან, გაცემული სესხებიდან, ვადიანი დეპოზიტებიდან და ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტებიდან.

**სს „საქართველოს ნაკობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

ფინანსური აქტივების და ავანსების საბალანსო ღირებულება მაქსიმალურ საკრედიტო რისკს წარმოადგენს. ანგარიშგების თარიღისთვის საკრედიტო რისკზე მაქსიმალური დამოკიდებულება იყო შემდეგი:

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები *	168,195	200,456
ავანსები	110,326	48,521
გაცემული სესხები	12,041	2,651
ვადიანი დეპოზიტები	-	75,129
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	498,960	391,609
	789,522	718,366

*ნაშთი მოიცავს გრძელვადიან მოთხოვნებს შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ მიმართ 21,169 ათასი ლარის ოდენობით (იხილეთ მე-16 შენიშვნა).

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები

საკრედიტო რისკის მართვა ხდება კლიენტებისგან ავანსების მოთხოვნის ან კრედიტის გაგრძელებამდე მათი კრედიტუნარიანობის შეფასების გზით. სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებული უზრუნველყოფა ზოგადად არ მოითხოვება.

„ჯგუფი“ ადგენს გაუფასურების რეზერვს, რომელიც წარმოადგენს გაწეული დანაკარგების მისეულ შეფასებას სავაჭრო და სხვა მოთხოვნებთან დაკავშირებით.

სავაჭრო მოთხოვნებისთვის საკრედიტო რისკზე მაქსიმალური დამოკიდებულება საანგარიშგებო თარიღისთვის, გეოგრაფიული რეგიონების მიხედვით იყო შემდეგი:

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
ადგილობრივი *	161,348	176,749
ეკონომიკური თანამშრომლობისა და განვითარების ორგანიზაციის წევრი ქვეყნები	4,954	22,172
დსტ-ს ქვეყნები	1,893	1,535
	168,195	200,456

სავაჭრო მოთხოვნების საკრედიტო რისკის მაქსიმალური დამოკიდებულება ანგარიშგების თარიღისთვის კლიენტების ტიპების მიხედვით იყო შემდეგი:

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
გაზის დისტრიბუტორები	117,133	129,777
ელექტროენერგიის დისტრიბუტორები	12,677	25,476
გაზის მილსადენის საიჯარო ქირა *	29,829	20,721
ნავთობით ვაჭრობა	4,954	22,172
სხვა	3,602	2,310
	168,195	200,456

2017 წლის 31 დეკემბერს, „ჯგუფს“ ჰყავდა ორი მომზარებელი, რომელთა ნაშთი აღემატებოდა მთლიანი სავაჭრო მოთხოვნის 10%-ს (2016 წლის 31 დეკემბერს: ერთი მომზარებელი). ამ ნაშთების საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 116,749 ათასი ლარი (2016 წლის 31 დეკემბერს: 129,631 ათასი ლარი) და 43,746 ათასი ლარი (2016 წლის 31 დეკემბერს: 20,721 ათასი ლარი).

*ნაშთი მოიცავს გრძელვადიან მოთხოვნას „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ მიმართ 21,169 ათასი ლარის ოდენობით (იხილეთ მე-16 შენიშვნა).

**სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

გაუფასურების ზარალი

სავაჭრო და სხვა მოთხოვნების ვადები საანგარიშგებო თარიღისთვის იყო შემდეგი:

'000 ლარი	ბრუტო 2017	გაუფასურება 2017	ბრუტო 2016	გაუფასურება 2016
		-	79,041	-
ვადაგადაცილების გარეშე	38,690	-	79,041	-
0-30 დღემდე ვადაგადაცილება	35,892	-	49,728	779
31-365 დღემდე ვადაგადაცილება	87,539	-	79,903	7,943
ერთ წელზე მეტი ვადაგადაცილება	6,074	-	4,071	3,565
	168,195	-	212,743	12,287

გადახდების გამოცდილებიდან და მომხმარებელთა საკრედიტო რისკის შეფასების საფუძველზე „ჯგუფს“ სჯერა, რომ ვადაგადაცილებული თანხები კვლავ დაბრუნებადია.

ავანსები

2017 წლის 31 დეკემბერს „ჯგუფის“ გრძელვადიანი ავანსები მოიცავს უცხოური კომპანიებისთვის გადაცემულ თანხებს „გარდაბნის კომპინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის II“ დაპროექტების, ნასყიდობისა და მშენებლობის მომსახურებების მიღების მიზნით. „ჯგუფმა“ მიღლო გარანტიები Fitch-ის A რეიტინგის მქონე ბანკისგან, ავანსთან დაკავშირებული საკრედიტო რისკის დასაფარად.

2017 და 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, მოკლევადიანი ავანსები ძირითადად გაზის გამყიდველებზე იქნა გადახდილი, რომელთანაც „ჯგუფს“ გაზის მიწოდების გრძელვადიანი უწყვეტი ისტორია აკავშირებს.

გაცემული სესხები

2017 წელს „ჯგუფმა“ მის აქციონერზე გასცა სესხი. მესამე პირისთვის 2016 წელს გაცემული სესხი სრულად დაიფარა 2017 წელს. სს „საპარტნიორო ფონდი“ სახელმწიფო საკუთრებაში არსებული უმსხვილესი კომპანია, რომელსაც Fitch-ის საკრედიტო რეიტინგით მინიჭებული აქვს BB-შეფასება; შესაბამისად, ხელმძღვანელობის შეფასებით გაცემულ სესხებთან მიმართებაში დაკავშირებულ საკრედიტო რისკს ადგილი არ აქვს.

ვადიანი დეპოზიტები და ფულადი სახსრები და მათი კვივალენტები

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, „ჯგუფს“ დეპოზიტების განთავსებული აქვს 3 ბანკში, რომელთა ნაშთები აღემატება მთლიანი ფულადი სახსრებისა და მათი ეკვივალენტების 10 პროცენტს (2016 წლის 31 დეკემბერს: 4 ბანკი). ამ ნაშთების საბალანსო ღირებულება 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით იყო 410,469 ათასი ლარი (2016 წლის 31 დეკემბერს: 334,413 ათასი ლარი). 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, ნაშთების დაახლოებით 85% განთავსებულია საქართველოს 3 ბანკში, რომელთაგან ორს Fitch-ის საკრედიტო რეიტინგით აქვს BB-შეფასება და ერთი - ქართულ შეილობილი კომპანია რუსული ბანკის Fitch-ის BB+ რეიტინგით. ბანკებში არსებული ნაშთების 13% განთავსებულია 2 ქართულ ბანკში, Fitch-ის საკრედიტო რეიტინგით B+ და B.

(iii) ლიკვიდურობის რისკი

ლიკვიდურობის რისკი არის რისკი იმისა, რომ „ჯგუფი“ სირთულეებს შეხვდება იმ ფინანსურ ვალდებულებებთან დაკავშირებული ვალდებულებების შესრულებაში, რომლებიც სწორდება ფულადი სახსრების ან სხვა ფინანსური აქტივის მიწოდების გზით. „ჯგუფის“ მიღგომა ლიკვიდურობის მართვასთან დაკავშირებით მოიცავს, შეძლებისდაგვარად იმის უზრუნველყოფას, რომ მას ყოველთვის ჰქონდეს სათანადო ლიკვიდურობა მისი ვალდებულებების დროულად შესასრულებლად, როგორც ნორმალურ, ისე - სტრესულ ვითარებაში, მიუღებელი ზარალის გაწევის ან „ჯგუფის“ რეპუტაციისთვის ზიანის მიყენების გარეშე. „ჯგუფის“ ლიკვიდურობის მართვა ასევე მოიცავს ობლიგაციის გამოშვების ხელშეკრულებაში გათვალისწინებული უზრუნველყოფების მონიტორინგს.

**სს „საქართველოს ნაცობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

ზოგადად, „ჯგუფს“ ყოველთვის აქვს სათანადო მოთხოვნამდე ფულადი სახსრები, მისი მოსალოდნელი საოპერაციო ხარჯების დასაკმაყოფილებლად 60 დღის განმავლობაში, მათ შორის ფინანსური ვალდებულებების მომსახურების ჩათვლით; ეს გამორიცხავს ისეთი გაუთვალისწინებელი ვითარებების პოტენციურ გავლენას, რომლის გონივრულ ფარგლებში წინასწარ განსაზღვრა შეუძლებელია, მაგალითად ბუნებრივი კატასტროფები.

ლიკვიდურობის რისკზე დამოკიდებულება

ქვემოთ წარმოდგენილია ანგარიშგების თარიღისთვის ფინანსური ვალდებულებების დარჩენილი სახელშეკრულებო დაფარვის ვადები. თანხები მოიცავს პროცენტის მოსალოდნელ გადახდებს. მოსალოდნელი არ არის, რომ ვადიანობის ანალიზში შესული ფულადი ნაკადები მნიშვნელოვნად ადრე წარმოიშვება, ან მნიშვნელოვნად განსხვავებული ოდენობით.

'000 ლარი 2017	საბალანსო დირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	0-6 თვე	6-12 თვე	1-3 წელი	3-5 წელი
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციების გამოშვება	648,388	801,153	21,872	21,872	87,487	669,922
სესხები უზრუნველყოფის გარეშე სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	67,512 29,254	70,070 29,256	1,973 29,256	68,097	- -	- -
	745,154	900,479	53,101	89,969	87,487	669,922

'000 ლარი 2016	საბალანსო დირებულება	სახელშეკრულებო ფულადი ნაკადები	0-6 თვე	6-12 თვე	1-3 წელი	3-5 წელი
არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები						
არაუზრუნველყოფილი ობლიგაციების გამოშვება	802,399	1,031,371	168,681	22,332	89,328	751,030
სავაჭრო და სხვა ვალდებულებები	64,410	64,410	64,410	-	-	-
	866,809	1,095,781	233,091	22,332	89,328	751,030

(iv) საბაზრო რისკი

საბაზრო რისკი არის რისკი, რომ საბაზრო ფასების ისეთი ცვლილება, როგორიც არის ვალუტის გაცვლითი კურსები, საპროცენტო განაკვეთები და აქციის ფასები იმოქმედებს „ჯგუფის“ შემოსავალზე ან მისი ფინანსური ინსტრუმენტების ფლობის ღირებულებაზე. საბაზრო რისკის მართვის მიზანს წარმოადგენს ბაზრის რისკებზე დამოკიდებულების მართვა და კონტროლი მისაღები პარამეტრების ფარგლებში, ამონაგების ოპტიმიზაციის პროცესში.

სავალუტო რისკი

„ჯგუფი“ ექვემდებარება სავალუტო რისკს იმ შესყიდვებთან, გაყიდვებთან და სესხებთან დაკავშირებით, რომლებიც დენომინირებულია „ჯგუფში“ შემავალი საწარმოების შესაბამისი სამუშაო ვალუტის გარდა სხვა ვალუტაში. ვალუტა, რომელშიც ეს ოპერაციებია უპირატესად დენომინირებული არის აშშ დოლარი. ზოგადად, „ჯგუფის“ სესხები იმ ვალუტებშია დენომინირებული, რომლებიც შეესაბამება „ჯგუფის“ ქვემდებარე ოპერაციების საფუძველზე გენერირებულ ფულად ნაკადებს. ეს უზრუნველყოფს ეკონომიკურ ჰეჯირებას წარმოებული ინსტრუმენტების ხელშეკრულებების გაფორმების საჭიროების გარეშე.

სს „საქართველოს ნაგთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის

„ჯგუფის“ დამოკიდებულება სავალუტო რისკზე იყო შემდეგი:

სავალუტო რისკზე დამოკიდებულება

'000 ლარი	აშშ დოლარში დენომინირებული 2017	აშშ დოლარში დენომინირებული 2016
	6,793	23,814
სავაჭრო და სხვა მოთხოვნები	12,041	2,651
გაცემული სესხები	-	75,129
ვადიანი დებოზიტები	88,761	171,113
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	(6,640)	(22,125)
საგაჭრო და სხვა ვალდებულებები	(715,900)	(802,399)
სესხები და კრედიტები	(614,945)	(551,817)
წმინდა დამოკიდებულება		

წლის განმავლობაში გამოყენებულ იქნა შემდეგი მნიშვნელოვანი გაცვლითი კურსები:

ლარში	საშუალო კურსი		ანგარიშგების თარიღის სპოტ- განაკვეთი	
	2017	2016	2017	2016
აშშ დოლარი	2.5086	2.3667	2.5922	2.6468

მგრძნობელობის ანალიზი

აშშ დოლართან მიმართებაში ლარის გონივრულად შესაძლებელი 10%-იანი გამყარება (2016 წელს 20%), რომელიც ქვემოთ არის მითითებული, 31 დეკემბერს იმოქმედებდა ფინანსური უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფინანსური ინსტრუმენტების შეფასებაზე და გაზრდიდა/(შეამცირებდა) მოგება-ზარალს ქვემოთ ნაჩვენები ოდენობით. ანალიზი ადგენს, რომ ყველა სხვა ცვლადი, კერძოდ კი საპროცენტო განაკვეთები, უცვლელი დარჩება და ის უარყოფს ნებისმიერ გავლენას მომავალ ყიდვა-გაყიდვებზე.

'000 ლარი	31 დეკემბერი 2017 წელი	მოგება ან (ზარალი)
		61,494
31 დეკემბერი 2016 წელი		93,809

აშშ დოლართან მიმართებაში ლარის შესუსტებას 31 დეკემბრის მდგომარეობით ექნებოდა თანაბარი, მაგრამ უკუ ეფექტური ზემოთ ნაჩვენები ოდენობით, იმის საფუძველზე, რომ ყველა სხვა ცვლადი უცვლელი დარჩება. უცხოური ვალუტის კურსის ცვალებადობას პირდაპირ კაპიტალზე გავლენა არ იქნება.

საპროცენტო განაკვეთის რისკი

საპროცენტო განაკვეთის ცვლილება პირველ რიგში მოქმედებს სესხებსა და კრედიტებზე მათი სამართლიანი ღირებულების (ფიქსირებულგანაკვეთიანი სესხი) ან მომავალი ფულადი ნაკადების (ცვლადი განაკვეთის მქონე სესხი) ცვლილების გზით. ხელმძღვანელობას არ აქვს ფორმალური პოლიტიკა იმის განსასაზღვრად, თუ რამდენად უნდა იყოს „ჯგუფი“ დამოკიდებული ფიქსირებულ ან ცვლად განაკვეთებზე. ამასთან, ახალი სესხებისა და კრედიტების აღებისას ხელმძღვანელობა იყენებს მსჯელობას იმის გადასაწყვეტად, უნდა იყოს თუ არა ფიქსირებული ან ცვლადი განაკვეთი მეტად სასურველი „ჯგუფისთვის“ მოსალოდნელი პერიოდის განმავლობაში, დაფარვის ვადის დადგომამდე.

დამოკიდებულება საპროცენტო განაკვეთის რისკზე

ანგარიშგების თარიღისთვის „ჯგუფის“ პროცენტიანი ფინანსური ინსტრუმენტების საპროცენტო განაკვეთის პროფილი იყო შემდეგი:

'000 ლარი	საბალანსო ღირებულება	
	2017	2016
ფიქსირებულგანაკვეთიანი ინსტრუმენტები		
ბაცემული სესხები	12,041	2,651
ვადიანი დეპოზიტები	-	75,129
ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები	498,960	391,609
სესხები და კრედიტები	(715,900)	(802,399)
	(204,899)	(333,010)

სამართლიანი ღირებულების მგრძნობელობის ანალიზი ფიქსირებულგანაკვეთიანი ინსტრუმენტებისათვის

„ჯგუფი“ არ აღრიცხავს ფიქსირებულგანაკვეთიან ფინანსურ ინსტრუმენტებს სამართლიანი ღირებულებით მოგებაში ან ზარალში ან გასაყიდად ხელმისაწვდომის სახით. შესაბამისად, ცვლილებას საპროცენტო განაკვეთებში ანგარიშგების თარიღისთვის არ ექნება გავლენა მოგებაზარალზე ან საკუთარ კაპიტალზე.

23. მნიშვნელოვანი შვილობილი კომპანიები და არაკონტროლირებადი წილი

2013 წლის ოქტომბერში „კომპანიამ“ და სს „საპარტნიორო ფონდმა“ შექმნეს ახალი შვილობილი კომპანია შპს „გარდაბნის თბოელექტროსადგური“ 51% და 49% წილით, შესაბამისად. საწესდებო კაპიტალი განისაზღვრა 100,000 ათასი აშშ დოლარის ოდენობით. გადახდილი საწესდებო კაპიტალი 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით 175,185 ათას ლარს (2016 წელს: 171,370 ათასი ლარი) შეადგენდა.

შვილობილი კომპანიის წესდების შესაბამისად, კონკრეტული გადაწყვეტილებების მიღებას სჭირდება ერთპიროვნული შეთანხმება. ხელმძღვანელობამ დაასკვნა, რომ „ჯგუფი“ აკონტროლებს შვილობილ კომპანიას, რადგან ის ექვემდებარება (აქვს უფლება) ცვალებად ამონაგებს შვილობილ კომპანიაში მისი ჩართულობიდან და მას შესწევს უნარი ასახოს ამგვარი ამონაგები შვილობილ კომპანიაზე მისი უფლებამოსილების გამოყენების გზით. დასკვნა ეფუძნება საკუთრების წილის პროცენტულ მაჩვენებელს და შვილობილი კომპანიის წესდებაში განსაზღვრული გადაწყვეტილებების მნიშვნელობას, რომლისათვისაც საჭიროა მხოლოდ ხმათა მარტივი უმრავლესობა.

შვილობილი კომპანია შეიქმნა გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის (CCPP) მშენებლობისა და ექსპლოატაციის მიზნით. სამშენებლო სამუშაოები 2015 წლის ივლისის თვეში დასრულდა. გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურმა შემოსავლის გენერირება 2015 წლის სექტემბრის თვიდან დაიწყო.

**სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

ქვემოთ მოცემულ ცხრილში შეჯამებულია ინფორმაცია „ჯგუფის“ შვილობილი კომპანიის „გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის“ შესახებ, რომელსაც მატერიალური არაკონტროლირებადი ინტერესი გააჩნია (NCI):

'000 ლარი	2017	2016
NCI პროცენტი	49%	49%
გრძელვადიანი აქტივები	415,952	431,144
მიმდინარე აქტივები	57,142	47,943
გრძელვადიანი ვალდებულებები	(321,530)	(383,220)
მიმდინარე ვალდებულებები	(10,620)	(13,856)
წმინდა აქტივები	140,944	82,011
NCI-ს საბალანსო ღირებულება	69,063	40,186
შემოსავალი	199,711	184,377
მოგება/(ზარალი)	58,934	(6,790)
მთლიანი სრული მოგება/ზარალი	58,934	(6,790)
NCI-სთვის გამოყოფილი მოგება/(ზარალი)	28,878	(3,327)
ფულადი ნაკადები საინვერაციო საქმიანობებიდან	108,590	64,482
ფულადი ნაკადები საინვესტიციო საქმიანობებიდან	(3,204)	(8,936)
გამოყენებული ფულადი ნაკადები (NCI-ს დივიდენდები: ნული)	(84,593)	(49,053)
წმინდა მატება ფულად სახსრებსა და მათ ეკვივალუნტებში	20,793	6,493

2016 წლის აგვისტოში შეიქმნა ახალი შვილობილი კომპანია შპს „გარდაბნის თბოელექტროსადგური 2“, საწესდებო კაპიტალით 10,000 ათასი ლარის ოდენობით, რომელშიც „კომპანია“ 100%-იან წილს ფლობს. 2017 წლის განმავლობაში, „ჯგუფმა“ დამატებითი ინვესტიცია განახორციელა შპს „გარდაბნის თბოელექტროსადგურის 2“ კაპიტალში და 2017 წლის დეკემბრის მდგომარეობით ახალი შვილობილი კომპანიის კაპიტალმა 188,458 ათასი ლარი შეადგინა. 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ამ თარიღისთვის დასრულებული წლისთვის, შვილობილ კომპანიას გააჩნდა მიმდინარე აქტივების ავანსების მატერიალური ნაშთი 61,791 ათასი ლარის ოდენობით, რომლიდანაც 59,535 ათასი ლარი გამოიყო კომპანიისთვის „China Tianchen Engineering Corporation“ „გარდაბნის კომბინირებული ციკლის თბოელექტროსადგურის“ დაპროექტებასთან, ნასყიდობასა და მშენებლობასთან დაკავშირებით. სამშენებლო სამუშაოები არ დაწყებულა 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და შესაბამისად შვილობილი კომპანია შვილობილი კომპანია სტარტ-აპ ეტაპზე იმყოფება. „გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის“ მშენებლობა დამონტაჟებული სიმძლავრით 230 მგვტ დასრულდება 2020 წლის ბოლოსთვის.

2017 წლის აგვისტოში, დარეგისტრირდა ახალი შვილობილი კომპანია „GOGC Trading SA“, რომლის რეგისტრირებული მისამართის ადგილმდებარეობაა უნევაში, შვეიცარია. „კომპანიის“ მიზანს წარმოადგენს ნედლი ნავთობის, ნავთობპროდუქტების, ნავთობ-ქიმიკატების და სხვა საქონლით ვაჭრობა, ასევე ლოგისტიკა. სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“ 100%-იან წილს ფლობს, ფიქსირებული სააქციო კაპიტალით 100,000 შვეიცარული ფრანკის ოდენობით.

24. კაპიტალური და სხვა ვალდებულებები

„ჯგუფმა“ გააფორმა მილსადენის და „გარდაბნის კომბინირებული ციკლის ელექტროსადგურის 2“ მშენებლობის ხელშეკრულებები, 2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით დაუფარავი კაპიტალური ვალდებულებით 24,900 ათასი და 375,105 ათასი ლარის ოდენობით (შესაბამისად). (2016 წელს: მთლიან მილსადენი 35,138 ათასი ლარი).

„ჯგუფი“ წარმოადგენს გაზის ნასყიდობის შესახებ დამატებითი ხელშეკრულების მხარეს, რომელიც ძალაშია 2026 წლამდე, რომლის თანახმადაც „ჯგუფმა“ უნდა მიიღოს და გადაიხადოს ან აანაზღაუროს (მიღების გარეშე) კონკრეტული რაოდენობის გაზის ღირებულება და წინასწარ განსაზღვრული ფასები, რომლებიც ბუნებრივი გაზის მიმდინარე საბაზრო ღირებულებაზე მნიშვნელოვნად დაბალია.

**სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, დამატებითი გაზის მთლიანმა ნარჩენმა რაოდენობა, რომლის შესყიდვა და ანაზღაურებაც იგეგმებოდა, შეადგინა 902,590 ათასი ლარი (2016 წლის 31 დეკემბერს: 1,014,071 ათასი ლარი). „ჯგუფი“ ასევე წარმოადგენს გაზის გაყიდვის ხელშეკრულების მხარეს, რის საფუძველზეც მისმა კლიენტმა უნდა მიიღოს და აანაზღაუროს, ან აანაზღაუროს (მიღების გარეშე) „ჯგუფის“ მიერ შესყიდული გაზის მთლიანი რაოდენობა, მათ შორის დამხმარე გაზის მთლიანი რაოდენობა. შედეგად „ჯგუფს“ მიაჩნია, რომ დამხმარე გაზის შესყიდვასთან დაკავშირებით მათი ვალდებულება გაიქვითება „ჯგუფის“ კლიენტის ვალდებულებით, რომელიც მოიცავს გაზის რაოდენობის შესყიდვას და წარმოადგენს ეფექტურ ორმხრივ სახელშეკრულებო შეთანხმებას, როდესაც „ჯგუფი“ მის ვალდებულებებს გადასცემს „ჯგუფის“ კლიენტს.

25. პირობითი ვალდებულებები

(a) დაზღვევა

სადაზღვეო ინდუსტრია საქართველოში განვითარების პროცესშია და მსოფლიოს სხვა ნაწილებში მოქმედი სადაზღვეო დაცვის მრავალი ფორმა ჯერ ხელმისაწვდომი არ არის. „ჯგუფს“ არ აქვს სრული სადაზღვეო ანაზღაურება მისი საწარმოო მოწყობილობების, ან მესამე პირის ვალდებულებებზე ქონებასთან ან გარემოს დაზიანებასთან მიმართებაში, რომელიც წარმოიშვება „ჯგუფის“ ქონებასთან ან მის ოპერაციებთან დაკავშირებული უბედური შემთხვევებიდან. სანამ „ჯგუფი“ არ მიიღებს ადეკვატურ სადაზღვეო ანაზღაურებას, არსებობს რისკი, რომ ზარალს ან კონკრეტული აქტივების ნგრევას ექნება არსებითი უარყოფითი გავლენა „ჯგუფის“ ოპერაციებზე და ფინანსურ პოზიციაზე.

(b) სასამართლო დავა

2017 წლის ოქტომბრის თვეში, „კომპანია“ შეიტანა სარჩელი „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანია“-ს (მოპასუხე) წინააღმდეგ, რომლითაც ის ითხოვდა მოპასუხის მიერ „კომპანიისთვის“ ბუნებრივი აირის ხელშეკრულებით განსაზღვრული რაოდენობის მიუწოდებლობით გამოწვეული დაახლოებით 9,712 ათასი ლარის ზარალის ანაზღაურებას. ამასთან „კომპანია“ ითხოვს მიღლადენი სისტემისთვის მიყენებული ზარალის ანაზღაურებას 706 ათასი ლარის ოდენობით, რომელიც იჯარით გაიცა „კომპანიის“ მოპასუხეზე, იმ პერიოდის განმავლობაში, როდესაც მას ამუშავებდა ეს უკანასკნელი. მოცემული მომენტისთვის სარჩელი თბილისის საქალაქო სასამართლომ მიმდინარეობს, რომელიც პირველი ინსტანციის სასამართლოს წარმოადგენს. მთავარი მოსმენის დანიშვნამდე, რომელიც არსებითი ეტაპის დაწყებას წარმოადგენს, მხარეებს აქვთ უფლება შეცვალონ სარჩელი ან მასზე რეაგირება, გაზარდონ ან შეამცირონ მოთხოვნილი თანხა, წარადგინონ ახალი მტკიცებულება, შეცვალონ სარჩელის ფაქტიური ან სამართლებრივი საფუძვლები.

2017 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით და ანგარიშგების თარიღის შემდგომ, სასამართლო დავის შედეგი და მისაღები ზიანის თანხა ვერ იქნება წინასწარ განსაზღვრული დარწმუნებით, რის შედეგადაც „კომპანიას“ ზემოთ თქმულთან დაკავშირებით არ აღურიცხავს რაიმე სახის მოთხოვნა.

(c) პირობითი საგადასახადო ვალდებულებები

საქართველოში საგადასახადო სისტემა შედარებით ახალია და მას კანონმდებლობის, ოფიციალური განცხადებების და სასამართლოს გადაწყვეტილებების ხშირი ცვლილებები ახასიათებს, რაც ხშირად გაურკვეველი, ურთიერთგამომრიცხავი და განსხვავებული ინტერპრეტაციის საგანია. საგადასახადო კანონმდებლობის ცვლილების შემთხვევაში, დამატებითი გადასახადის, მოსაკრებლის ან ჯარიმის ვალდებულება არ დაკისრება საგადასახადო უწყებებს იმ წლის დასრულებიდან სამი წლის გასვლის შემდეგ, როდესაც ადგილი ჰქონდა ამგვარ დარღვევას.

**სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

ეს ვითარება ქმნის საგადასახადო რისკებს, რომლებიც, სხვა ქვეყნებთან შედარებით, საქართველოში გაცილებით უფრო საგრძნობია. ხელმძღვანელობა თვლის, რომ საგადასახადო ვალდებულებები ადეკვატურია მოქმედი საგადასახადო კოდექსის, ოფიციალური განცხადებებისა და სასამართლო გადაწყვეტილებების ინტერპრეტაციისა. ამასთან, საგადასახადო ორგანოების მიერ აღნიშნული კანონების ინტერპრეტირება შეიძლება განსხვავდებოდეს „ჯგუფისეული“ ინტერპრეტაციისაგან და თუ საგადასახადო ორგანომ შეძლო საკუთარი ინტერპრეტირების არგუმენტირება, მაშინ აღნიშნულმა გარემოებამ შეიძლება არსებითი გავლენა მოახდინოს ფინანსურ ანგარიშგებაზე.

(d) ეკოლოგიური საკითხები

საქართველოში ეკოლოგიური რეგულაციების ძალაში შესვლა განვითარების პროცესში იმყოფება და სამთავრობო უწყებების აღსრულების პოზიცია მუდმივად გადაიხედება. „კომპანია“ პერიოდულად აფასებს ეკოლოგიური რეგულაციების ფარგლებში მის ვალდებულებას. ვალდებულებები განსაზღვრისთანავე აღიარდება. შეუძლებელია იმ პოტენციური ვალდებულებების შეფასება, რომლებსაც შესაძლოა ადგილი ჰქონდეს ცვლილებების განხორციელებით არსებულ რეგულაციებში, სამოქალაქო სამართალწარმოებაში ან კანონმდებლობაში, თუმცა მათ შესაძლოა არსებითი მნიშვნელობა ჰქონდეს. არსებული კანონმდებლობის ფარგლებში აღსრულების მოცემულ კლიმატში, ხელმძღვანელობას სჯერა, რომ არ არსებობს გარემოს დაზიანების მნიშვნელოვანი ვალდებულებები.

26. ოპერაციები და კავშირებულ მხარეებთან

(a) კონტროლის ურთიერთობები

2017 და 2016 წლის 31 დეკემბრის მდგომარეობით, სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაციას“ მთლიანად ფლობს სს „საპარტნიორო ფონდი“. „ჯგუფის“ საბოლოო მაკონტროლებელი პირია საქართველოს მთავრობა. „ჯგუფის“ მშობელი კომპანია გასცემს საჯაროდ ხელმისაწვდომ ფინანსურ ანგარიშგებას.

(b) ოპერაციები მნიშვნელოვან მმართველ პერსონალთან

(i) მმართველი ხელმძღვანელების ანაზღაურება

მმართველმა ხელმძღვანელობამ წლის განმავლობაში მიიღო შემდეგ ანაზღაურება, რაც შესულია თანამშრომელთა ხელფასებში:

'000 ლარი	2017	2016
ხელფასები და ბონუსები	916	1,038

(c) სხვა ოპერაციები და კავშირებულ მხარეებთან

„ჯგუფი“ ყოველდღიურ საქმიანობას ახორციელებს სხვადასხვა პირთან, რომლებიც კონტროლირდება ან ერთობლივად კონტროლირდება საქართველოს მთავრობის ან იმყოფება ამ უკანასკნელის მნიშვნელოვანი გავლენის ქვეშ. „ჯგუფის“ მიიღო ბასს 23-ის (დაკავშირებულ მხარეთა განმარტებითი შენიშვნები) გამოყენების გადაწყვეტილება, რომელიც სამთავრობო უწყებებთან აპერაციებთან დაკავშირებული განმარტებითი შენიშვნების შეზღუდული წარდგენის საშუალებას იძლევა.

ხელმძღვანელობა თვლის, რომ სხა შემოსავლისა და ხარჯის, ასევე სამთავრობო უწყებებთან დაკავშირებული ნაშთების მთლიანი თანხა, ქვემოთ განსაზღვრულის გარდა, მნიშვნელოვანი არ არის.

„ჯგუფის“ ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან ქვემოთ არის განსილული. ოპერაციები საქართველოს მთავრობასთან განხილულია წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების შენიშვნებში 6, 12, 14, 16 და 18.

**სს „საქართველოს ნაგთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

(i) შემოსავალი

'000 ლარი	31 დეკემბრით დასრულებული წლის ოპერაციის ღირებულება		ნარჩენი ნაშთები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	
	2017	2016	2017	2016
სახელმწიფოს მიერ კონტროლირებული საწარმოები: შემოსავალი გაზის მიღებადების იჯარიდან*	59,847	68,487	29,800	20,721
შემოსავალი ელექტროენერგიის გამომუშავებისა და მიწოდებიდან	180,420	184,377	11,268	25,426
	240,267	252,864	41,068	46,147

* მიღებადენის იჯარის ნარჩენი ნაშთი წარმოადგენს შპს „საქართველოს გაზის ტრანსპორტირების კომპანიის“ (იხილეთ შენიშვნა 16) მიმართ არსებულ რესტრუქტურიზებულ მოთხოვნას. დეტალური ინფორმაცია მოცემულია ქვემოთ:

'000 ლარი	2017	
	2017	2016
ფინანსური აქტივების აღიარების შეწყვეტა (ბრუტო)	39,594	
ფინანსურ აქტივთან დაკავშირებული ანარიცხების აღიარების შეწყვეტა ახალი ფინანსური ვალდებულების აღიარება	(8,722)	
ფინანსური აქტივის აღიარების შეწყვეტით გამოწვეული ზარალი (მე-10 შენიშვნა)	25,678	
	5,194	

ანგარიშსწორება ელექტროენერგიის გამომუშავებიდან და მიწოდებიდან მიღებულ შემოსავალთან დაკავშირებულ ნარჩენ ნაშთთან მიმართებაში ხორციელდება ნაღდი ფორმით, საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან ექვსი თვის განმავლობაში.

არცერთი ნაშთი არ არის უზრუნველყოფილი.

(ii) ხარჯები

'000 ლარი	31 დეკემბრით დასრულებული წლის ოპერაციის ღირებულება		ნარჩენი ნაშთები 31 დეკემბრის მდგომარეობით	
	2017	2016	2017	2016
სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმოები:				
ბუნებრივი გაზის შესყიდვა	31,516	14,394	30	4,215
	31,516	14,394	30	4,215

ნარჩენი ნაშთების ანგარიშსწორება ხდება ნაღდი ფორმით, საანგარიშო პერიოდის დასრულებიდან ექვსი თვის განმავლობაში.

(iii) სესხები

'000 ლარი	დარიცხული პროცენტი		დარჩენილი ნაშთები	
	2017	2016	2017	2016
გაცემული სესხები:				
აქციონერი	376	1,078	12,041	-
სახელმწიფო კონტროლის ქვეშ მყოფი საწარმო	-	4,602	-	-
	376	5,680	12,041	-

27. შეფასების საფუძველი

წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მომზადებულია ისტორიული ღირებულების საფუძველზე.

28. მნიშვნელოვანი სააღრიცხვო პოლიტიკები

ქვემოთ განსაზღვრული სააღრიცხვო პოლიტიკები მუდმივად გამოიყენებოდა წინამდებარე კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში წარმოდგენილ ყველა პერიოდთან მიმართებაში და ის მუდმივად გამოიყენებოდა „ჯგუფის“ საწარმოების მიერ.

(a) კონსოლიდირების საფუძველი

(i) არაკონტროლირებადი წილები

არაკონტროლირებადი წილები ფასდება შემძენის იდენტიფიცირებად წმინდა აქტივებში მათი პროპორციული წილით შესყიდვის დღეს.

(ii) შვილობილი კომპანიები

შვილობილი კომპანიები წარმოადგენებ „ჯგუფის“ მიერ კონტროლირებად სტრუქტურულ ერთეულებს. „ჯგუფი“ აკონტროლებს საწარმოს თუ მას აქვს შვილობილ კომპანიაში ჩართულობით ცვალებადი ამონაგების მიღების და ასევე ამონაგებზე გავლენის მოხდენის უფლებამოსილება. შვილობილი კომპანიების ფინანსური ანგარიშები ჩართულია კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, კონტროლის განხორციელების მომენტიდან მისი შეწყვეტის მომენტამდე. შვილობილი კომპანიების სააღრიცხვო პოლიტიკა იცვლება საჭიროებისამებრ, რათა შესაბამისობაში მოვიდეს „ჯგუფის“ მიერ მიღებულ ერთიან სააღრიცხვო პოლიტიკასთან. შვილობილ კომპანიაში არაკონტროლირებადი წილის ზარალი მიკუთვნებულია არაკონტროლირებად წილზე მიუხედავად იმისა, იწვევს ეს თუ არა არაკონტროლირებადი წილის უარყოფით ბალანსს.

(iii) წილი ინვესტიციებში მეკავშირე კომპანიებში

„ჯგუფის“ წილი მეკავშირე კომპანიებში ინვესტიციებში მოიცავს წილებს მეკავშირე საწარმოებში.

მეკავშირე საწარმოები წარმოადგენს პირებს, რომლებმიც „ჯგუფის“ ფინანსური და საოპერაციო პოლიტიკების მნიშვნელოვანი გავლენა აქვს და არ ახორციელებს კონტროლს ან ერთობლივ კონტროლს. მნიშვნელოვანი გავლენა არსებობს, როდესაც „ჯგუფი“ ფლობს 20-დან 50%-მდე ხმის უფლება სხვა საწარმოში.

წილი დაკავშირებულ საწარმოებში აღირიცხება კაპიტალის მეთოდის გამოყენებით და თავდაპირველად თვითდირებულებით აღიარდება.

კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგება მოიცავს „ჯგუფის“ წილს მეკავშირე კომპანიების ინვესტიციებში მოგებაში ან ზარალში ან სხვა სრულ შემოსავალში, „ჯგუფის“ სააღრიცხვო პოლიტიკების გათვალისწინების შემდეგ, იმ თარიღიდან, როდესაც იწყება მნიშვნელოვანი გავლენა, ამ უკანასკნელის დასრულებამდე.

როცა „ჯგუფის“ ზარალის წილი აღემატება მის წილს ინვესტიციებში მეკავშირე კომპანიებში, ამგვარი წილის საბალანსო ღირებულება, რომელიც ნებისმიერ გრძელვადიან ინვესტიციებშია გათვალისწინებული, ნულამდე შემცირდება და შემდგომი ზარალის აღიარება დისკონტირდება, გარდა შემთხვევისა, როდესაც „ჯგუფის“ ექნება ვალდებულება ან განახორციელებს გადახდას ინვესტირების ობიექტის სასარგებლოდ.

(iv) კონსოლიდირებისას აღმოფხვრილი ოპერაციები

გამოირიცხება შიდა ჯგუფური ნაშთები და ოპერაციები და „ჯგუფის“ შიდა ოპერაციებიდან წარმოშობილი ნებისმიერი არარეალიზებული შემოსავალი ან ხარჯი.

(b) შემოსავალი

(i) გაზის და ნავთობის გაყიდვა

შემოსავალი გაზისა და ნავთობის გაყიდვიდან ჩვეულებრივი მუშაობის პროცესში ფასდება მიღებული ან მისაღები გადახდის სამართლიანი ღირებულებით, შემოსავლების, სავაჭრო ფასდაკლებებისა და მოცულობის შემცირების გამოკლებით.

შემოსავლის აღიარება ხდება იმ შემთხვევაში, თუ არსებობს სანდო მტკიცებულება (ჩვეულებრივ გაფორმებული ნასყიდობის ხელშეკრულების ფორმით) იმისა, რომ კლიენტზე გადავიდა მნიშვნელოვანი რისკები და საკუთრების უფლება, შესაძლებელია გადახდი დაბრუნება, დაკავშირებული ხარჯები და საქონლის შესაძლო დაბრუნება შესაძლოა სანდოდ იქნას შეფასებული, არ არსებობს საქონელთან მიმართებაში მუდმივი მმართველობითი ჩარევა და შემოსავლის თანხა შესაძლოა საიმედოდ იქნას შეფასებული. თუ არსებობს შესაძლებლობა, რომ გაიცემა ფასდაკლებები და თანხა შესაძლოა საიმედოდ იქნას შეფასებული, ფასდაკლების აღიარება მოხდება გაყიდვების აღიარებისას შემოსავლის შემცირების გზით.

რისკებისა და ანზღაურების გადაცემის ვადები ნასყიდობის ხელშეკრულების ინდივიდუალური პირობების შესაბამისად იცვლება. გაზის გაყიდვისთვის, გაყიდვის აღიარება ხდება კლიენტების მიერ მოხმარებული გაზის შეფასების საფუძველზე. ნავთობის გაყიდვისთვის, გადაცემას ადგილი აქვს ვაზიანის ან სუფსის (საქართველო) სადგურებზე პროდუქტის გადაზიდვის შესაბამის საშუალებაზე დატვირთვის, დამოუკიდებელი ინსპექტორის მიერ მისი შემოწმებისა და ტრანსპორტის FCA-ს (Incoterms 2000) საფუძველზე დაბეჭდვის შემდეგ.

(ii) ელექტროენერგიის გამომუშავება და მიწოდება

შემოსავალი ელექტროენერგიის გაყიდვიდან აღიარდება სს „საქართველოს სახელმწიფო ელექტროსისტემისთვის“ აღრიცხული მიწოდების საფუძველზე.

შემოსავალი ხელმისაწვდომი სიმძლავრის საფასურიდან აღიარდება თვის იმ დღეების რაოდენობის საფუძველზე, როდესაც სადგური მსად იქნება ელექტროენერგიის მისაწოდებლად შეთანხმებული სიმძლავრით. ყოველდღიური სიმძლავრის ღირებულებას განსაზღვრავს საქართველოს ენერგეტიკისა და წყალმომარაგების მარეგულირებელი ეროვნული კომისია (სემეკი).

(iii) მიღსადენის იჯარა

გაზის მიღსადენების იჯარებიდან მიღებული შემოსავლის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში მიღსადენით გადაცემული სახელშეკრულებო განაკვეთით აღრიცხული გაზის საფუძველზე.

(iv) მომსახურებები

გაწეული მომსახურებებიდან მიღებული შემოსავალი აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, ანგარიშგების თარიღისთვის გაწეული მომსახურებების ეტაპის პროპორციულად. დასრულების ეტაპი ფასდება განხორციელებული სამუშაოს კვლევაზე გზით.

ნავთობის ტრანსპორტირების ფულადი სახით მიღებული საფასური აღიარდება მიღსადენებით გადაცემული აღრიცხული ნავთობის საფუძველზე, ერთი ბარელი ნავთობის სახელშეკრულებო განაკვეთით.

(c) ფინანსური შემოსავალი და ხარჯები

„ჯგუფის“ ფინანსური შემოსავალი და ფინანსური ხარჯები მოიცავს შემდეგს:

- საპროცენტო შემოსავალი;
- ფინანსური საიჯარო მოთხოვნის დისკონტირების დაბრუნება;
- საპროცენტო ხარჯი;
- კლიენტების მიერ გადახდის დაგვიანებისთვის დარიცხული ჯარიმები.

**სს „საქართველოს ნავთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტივითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

საპროცენტო შემოსავალი ან ხარჯი აღიარდება ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით.

სესხებზე გაწეული ხარჯები, რომლებიც პირდაპირ არ უკავშირდება ხარისხიანი აქტივების შეძენას, მშენებლობას ან წარმოებას, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით.

(d) ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში

ოპერაციები უცხოურ ვალუტაში გადაყვანილია „ჯგუფის“ სამუშაო ვალუტაში ოპერაციების თარიღის შესაბამისი გაცვლითი კურსით.

უცხოურ ვალუტაში დენომინირებული ფულადი აქტივებისა და ვალდებულებების კონვერტირება ხდება ანგარიშსწორების წარდგენის თარიღისათვის არსებული გაცვლითი კურსით, „ჯგუფის“ სამუშაო ვალუტაში. უცხოური ვალუტით მიღებული მოგება ან ზარალი ფულად ერთეულებზე წარმოადგენს პერიოდის დასაწყისში არსებული ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით და პერიოდის განმავლობაში განხორციელებული გადახდებით დაკორექტირებული მოქმედი ვალუტის ამორტიზებული ღირებულებისა და პერიოდის ბოლოს არსებული შესაბამისი გაცვლითი კურსით დაკორექტირებული, უცხოურ ვალუტაში გამოსახული ამორტიზებული ღირებულების სხვაობას.

არაფულადი აქტივები და ვალდებულებები, რომლებიც ისტორიული ღირებულების საფუძველზე ფასდება, კონვერტირდება ოპერაციის თარიღისათვის არსებული შესაბამისი გაცვლითი კურსის გამოყენებით.

უცხოური ვალუტის კონვერტირებით წარმოშობილი სხვაობა აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(e) თანამშრომელთა ბენეფიტები

თანამშრომელთა მოკლევადიანი ბენეფიტის ვალდებულებები ფასდება არადისკონტირებულ საფუძველზე და აღირიცხება შესაბამისი მომსახურების გაწევისას. ვალდებულება აღიარდება იმ ოდენობით, რომლის გადახდაც მოსალოდნელია მოკლევადიანი ფულადი ბონუსის ან მოგების განაწილების გეგმის ფარგლებში, თუ „ჯგუფს“ ექვება მიმდინარე სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება გადაიხადოს ხსენებული თანხა თანამშრომლის მიერ წარსულში გაწეული მომსახურების შედეგად, და როდესაც ხსენებული ვალდებულება შესაძლოა სანდოდ იქნას შეფასებული.

(f) მოგების გადასახადი

ზოგადად მოგების გადასახადი მოიცავს მიმდინარე და გადავადებულ გადასახადს. ის აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, გარდა შემთხვევისა, რომელიც უკავშირდება საწარმოთა გაერთიანებას, ან პირდაპირ კაპიტალში ან სხვა სრულ შემოსავალში აღიარებულ ერთეულებს.

(i) მიმდინარე გადასახადი

მიმდინარე გადასახადი არის აღნიშნული წლის დასაბეგრი მოგების ან ზარალის საფუძველზე წარმოქმნილი მოსალოდნელი საგადასახადო ვალდებულება ან მოთხოვნა, იმ საგადასახადო განაკვეთის გამოყენებით, რომელიც ძალაშია ანგარიშგების წარდგენის თარიღისათვის, აგრეთვე, წინა წლის საგადასახადო ვალდებულების ნებისმიერი დაზუსტება. მიმდინარე გადასახადი აგრეთვე მოიცავს დივიდენდების გამოცხადებასთან დაკავშირებულ გადასახადს.

2016 წლის 13 მაისს საქართველოს პარლამენტმა მიიღო კანონპროექტი მოგების გადასახადის რეფორმის შესახებ (რომელიც ასევე ცნობილია მოგების გადასახადის ესტონური მოდელის სახელით), რაც ნიშნავს დაბეგვრის მომენტის გადატანას მოგების გამომუშავების თარიღიდან მისი გაცემის თარიღამდე. კანონი ძალაშია საგადასახადო პერიოდებისთვის 2017 წლის 1 იანვრის შემდეგ ყველა იურიდიული პირისთვის, გარდა ფინანსური ინსტიტუტებისა (როგორიც არის ბანკები, სადაზღვევო კომპანიები, მიკროსაფინანსო ორგანიზაციები, ლომბარდები), რომლებისთვისაც კანონი ძალაში მოგვიანებით შევა.

**სს „საქართველოს ნაგთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

მოგების გადასახადით დაბეგვრის ახალი სისტემა არ გულისხმობს მოგების გადასახადისგან (CIT) გათავისუფლებას, ეს უკანასკნელი გადმოდის მოგების გამომუშავების მომენტიდან მათი განაწილების მომენტამდე: ე.ი. მთავარ საგადასახადო ობიექტს წარმოადგინს განაწილებული მოგება. საქართველოს საგადასახადო კოდექსი განსაზღვრავს განაწილებულ მოგებას (DE), როგორც აქციონერებზე დივიდენდების სახით გაცემულ მოგებას. ამას გარდა, ზოგიერთი სხვა ოპერაციაც მიიჩნევა განაწილებულ მოგებად, მაგალითად არასაბაზრო ტრანსასაზღვრო ოპერაციები დაკავშირებულ მხარეებთან და/ან გადასახადისგან გათავისუფლებულ პირებთან, რომლებიც ასევე ითვლებიან მოგების განაწილების მიმღებებად მოგების გადასახადის მიზნებისთვის.

დივიდენდების გადახდიდან წარმოშობილი მოგების გადასახადი აღირიცხება ხარჯად დივიდენდების გამოცხადების პერიოდში, მიუხედავად გადახდის ფაქტიური თარიღისა ან პერიოდისა. დივიდენდების განაწილებაზე საგადასახადო ვალდებულების თანხა ანგარიშდება, როგორც წმინდა განაწილებული თანხის 15/85.

საგადასახადო ვალდებულების ჩათვლა გამოცხადებულ და გადახდილ დივიდენდებზე ხელმისაწვდომია მოგების გადასახადზე, რომელიც გადაიხდება გაუნაწილებელ მოგებაზე 2008-2016 წლებში, თუ ამგვარი მოგება განაწილდება 2017 წელს ან შემდგომ წლებში.

საქართველოს საგადასახადო კოდექსში განსაზღვრულია პირის ეკონომიკურ საქმიანობებთან, უფასო მიწოდებებსა და დაშვებულ ზღვრებში წარმომადგენლობით ხარჯებთან დაკავშირებულ კონკრეტულ ოპერაციებზე მოგების გადასახადის დარიცხვა. კომპანია ამგვარი ოპერაციების დაბეგვრას ბასს 12-ის (მოგების გადასახადები) მიღმა განიხილავს და მათ აღრიცხვავს, როგორც მოგების გადასახადის გარდა სხვა გადასახადებს.

(g) მარაგები

მარაგები ფასდება თვითონირებულებასა და ნეტო სარეალიზაციო ღირებულებას შორის უმცირესი თანხით. მარაგის ღირებულება ეფუძნება საშუალო შეწონილ პრინციპს და მოიცავს დანახარჯებს მარაგების შეძენაზე, წარმოებასა და გადამუშავებაზე და პირდაპირ დაკავშირებულ დანახარჯებს, რომელიც აუცილებელია მარაგების მოცემულ ადგილსა და მოცემულ მდგომარებაში მოსაყვანად. წარმოებული მარაგების და მიმდინარე სამუშაოს შემთხვევაში, ღირებულება მოიცავს წარმოების ზედნადები ხარჯების შესაბამის წილს ნორმალური სამუშაო სიმძლავრის საფუძველზე.

ბიზნესის ჩვეულებრივად ფუნქციონირების პირობებში წმინდა სარეალიზაციო ღირებულება წარმოადგენს მოსალოდნელ სარეალიზაციო ღირებულებას გამოკლებული დასრულების და გაყიდვის ხარჯები.

(h) ძირითადი საშუალებები

(i) აღიარება და შეფასება

ძირითადი საშუალებები ფასდება ღირებულებით, რომელსაც აკლდება აკუმულირებული ცვეთა და აკუმულირებული გაუფასურების ზარალი. აქციონერის მიერ შენატანის სახით განხორციელებული ძირითადი საშუალებები თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ფასდება. ძირითადი საშუალებების ღირებულება ფასს-ის მიღების თარიღისთვის (2018 წლის 1 იანვარი) განისაზღვრა მოცემულ თარიღში მის სამართლიან ღირებულებაზე მიმართებით („მოსალოდნელი ღირებულება“).

ფასი მოიცავს იმ ხარჯებს, რომლებიც პირდაპირ უკავშირდება აქტივის შემნას. ინდივიდუალური ღირებულებების ხარჯი მოიცავს მასალის და პირდაპირი შრომის ხარჯებს, ნებისმიერი სხვა ხარჯი პირდაპირ უკავშირდება აქტივის სამუშაო მდგომარეობაში მოყვანას მისი დანიშნულებისამებრ გამოსაყენებლად, დეინსტალაციის და მისი გატანის ხარჯებს, ასევე იმ სამუშაო მოედნის აღდგენას, რომელზედაც ისინია განთავსებული, ასევე კაპიტალიზებულ სასესხო ხარჯებს. შესყიდული პროგრამული უზრუნველყოფა, რომელიც შესაბამისი

მოწყობილობის ფუნქციონირების შემადგენელ ნაწილს წარმოადგენს, კაპიტალიზდება ამ მოწყობილობის ნაწილის სახით.

იმ შემთხვევაში, თუ ძირითადი საშუალების ან მოწყობილობის მნიშვნელოვან ნაწილებს განსხვავებული მომსახურების ვადა აქვს, ისინი აღირიცხება როგორც ძირითადი საშუალების ცალკე ერთეული (ძირითადი კომპონენტი).

ძირითადი საშუალების ერთეულის გაყიდვიდან მიღებული ნებისმიერი შემოსულობა ან ზარალი განისაზღვრება ძირითადი საშუალების გაყიდვიდან მიღებული შემოსულობისა და მისი საბალანსო ღირებულების შედარებით და აღიარდება წმინდა სახით მოგებაში ან ზარალში.

(ii) შემდგომი დანახარჯები

შემდგომი დანახარჯი კაპიტალიზდება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ მოსალოდნელია, რომ დანახარჯებთან ასოცირებული მომავალი ეკონომიკური სარგებელი „ჯგუფში“ შემოედინება, და მისი ღირებულება სანდოდ შესაძლოა შეფასდეს. გამოცვლილი კომპონენტის საბალანსო ღირებულების აღიარება წყდება. ძირითადი საშუალებების ყოველდღიური მომსახურების ხარჯები გაწევისთანავე აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

(iii) ცვეთა

ძირითად საშუალებები ექვემდებარებიან ცვეთის დარიცხვას მათი დამონტაჟებისა და მზა მდგომარეობაში მიყვანის მომენტიდან, ან ორგანიზაციის შიგნით შემუშავებული აქტივებისთვის, იმ თარიღიდან, როდესაც აქტივი დასრულდება და გამოსაყენებლად მზად იქნება. ცვეთა ეფუძნება მაჩვენებელს, რომელიც მიიღება აქტივის ღირებულებას ნარჩენი ღირებულების გამოკლებით.

ცვეთა ზოგადად აღიარდება მოგებაში ან ზარალში წრფივი მეთოდის გამოყენებით ძირითადი საშუალების ერთეულის თითოეული ნაწილის სავარაუდო სასარგებლო მომსახურების ვადაზე, რადგან ეს მეთოდი ყველაზე მჭიდროდ ასახავს აქტივში განივთებული მომავალი ეკონომიკური სარგებლის მოხმარების მოსალოდნელ ნიმუშს. იჯარით აღებულ აქტივებზე ცვეთის დარიცხვა ხდება იჯარის ვადასა და მათ მომსახურების ვადას შორის უმოკლესით, სანამ გონივრულ ფარგლებში აშკარა არ იქნება, რომ „ჯგუფი“ იჯარის ვადის ბოლოსთვის მიიღებს საკუთრების უფლებას. მიწას ცვეთა არ ერიცხება.

მნიშვნელოვანი ძირითადი საშუალებების შეფასებული სასარგებლო მომსახურების ვადა, მიმდინარე და შესაძარის პერიოდში, შემდეგია:

– გაზისა და ნავთობის მიღსადენები	30-35 წელი;
– შენობა-ნაგებობები	50 წელი;
– ელექტროენერგიის გამომუშავების ერთეული	25 წელი;
– ნავთობის ჭაბურღილები	4-9 წელი;
– მანქანა დანადგარები	2-14 წელი;
– სხვა	1-6 წელი.

ცვეთის მეთოდების, სასარგებლო მომსახურების ვადისა და ნარჩენი ღირებულების გადახედვა ხორციელდება ყოველ ანგარიშგების წელს და ისინი საჭიროებისამებრ კორექტირდება.

(i) ფინანსური ინსტრუმენტები

„ჯგუფი“ ახდენს არაწარმოებული ფინანსური აქტივების სესხებისა და მოთხოვნების კატეგორიაში კლასიფიცირებას.

„ჯგუფი“ არაწარმოებულ ფინანსურ ვალდებულებას სხვა ფინანსური ვალდებულების კატეგორიაში განსაზღვრავს.

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

„ჯგუფი“ სესხებს და მოთხოვნებს თავდაპირველად აღიარებს მათი წარმოშობის დღეს. ყველა სხვა ფინანსური აქტივის აღიარება თავდაპირველად ხორციელდება გარიგების დღეს, როდესაც „ჯგუფი“ ხდება ფინანსური ინსტრუმენტის ხელშეკრულების მხარე.

„ჯგუფი“ წყვეტს ფინანსური აქტივს აღიარებას, როდესაც ხელშეკრულების უფლებები აქტივისგან წარმოქმნილ ფულად ნაკადებზე იწურება, ან ეს უფლება ხელშეკრულების საფუძველზე გადაეცემა მეორე პირს, ყველანაირ რისკთან და მფლობელობის უფლებასთან ერთად. ნებისმიერი სარგებელი წარმოქმნილი გადაცემული ფინანსური აქტივიდან, „ჯგუფის“ მიერ აღიარდება როგორც ცალკეული აქტივი ან ვალდებულება.

„კომპანია“ წყვეტს ფინანსური ინსტრუმენტის აღიარებას, მისი სახელშეკრულებო ვალდებულებების შესრულების, გაუქმების ან ვადის გასვლის დროს. „კომპანია“ ასევე წყვეტს ფინანსური ინსტრუმენტის აღიარებას, მისი პირობების მოდიფიცირების შემთხვევაში და თუ მოდიფიცირებული ინსტრუმენტის ფულადი ნაკადები არსებითად განსხვავდებულია, რა შემთხვევაშიც მოდიფიცირებული პირობების საფუძველზე, ახალი ფინანსური ინსტრუმენტი აღიარდება სამართლიანი ღირებულებით. ფინანსური ინსტრუმენტის აღიარების შეწყვეტის შემთხვევაში, სხვაობა დაფარულ საბალანსო ღირებულებასა და განხორციელებულ გადახდას მორის (მათ შორის გადაცემული არაფულადი აქტივები ან მიღებული ვალდებულებები) აღიარდება მოგებაში ან ზარალში.

ფინანსური აქტივები და ვალდებულებები გაიქვითება და ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში ხდება წმინდა თანხის ჩვენება მხოლოდ იმ შემთხვევაში „ჯგუფს“ ექნება იურიდიულად მოქმედი უფლება გაქვითოს აღიარებული თანხები და ის განიზრახავს მოახდინოს ანგარიშსწორება ნეტო საფუძველზე ან ერთდროულად მოახდინოს აქტივების გაყიდვა და განახორციელოს ვალდებულების დაფარვა.

სესხები და მთხოვნები

სესხები და მოთხოვნები განკუთვნებინ ფინანსურ აქტივების კატეგორიას, ფიქსირებული ან განსაზღვრადი გადასახდელებით, რომელთა კოტირება აქტიურ ბაზარზე არ ხდება. ამგვარი აქტივები თავდაპირველად აღიარდება სამართლიან ღირებულებას დამატებული მასთან პირდაპირ დაკავშირებული ნებისმიერი ოპერაციის დანახარჯები. თავდაპირველი აღიარების შემდგომ მისაღები სესხები და მოთხოვნები იზომება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო განკვეთის მეთოდის გამოყენებით, ნებისმიერი გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის გამოკლებით.

სესხები და მოთხოვნების კატეგორია მოიცავს პარტნიორის მიმართ არსებულ მოთხოვნას და ფულად სახსრებს და მათ ეკვივალენტებს.

ფულადი სახსრები და მათი კვივალენტები

ფულადი სახსრები და მათი ეკვივალენტები მოიცავს ფულად ნაშთებს, მოთხოვნამდე დეპოზიტებს და ზე-ლიკვიდურ ინვესტიციებს შეძენის თარიღიდან 3 თვიანი ან ნაკლები დაფარვის ვადით, რომლებიც სამართლიან ღირებულებაში ცვლილების უმნიშვნელო რისკის საგანს წარმოადგენს.

(ii) არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულებები - შეფასება

„ჯგუფი“ ახდენს მისი არაწარმოებული ფინანსური ვალდებულების სხვა ფინანსური ვალდებულების კატეგორიაში კლასიფიცირებას.

ამგვარი ფინანსური ვალდებულებების აღიარება თავდაპირველად სამართლიანი ღირებულებით ხდება, ნებისმიერი პირდაპირ დაკავშირებული საოპერაციო ხარჯების გამოკლებით. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ეს ფინანსური ვალდებულებები ფასდება ამორტიზირებული ღირებულებით, ეფექტური საპროცენტო მეთოდის გამოყენებით.

სხვა ფინანსური ვალდებულებები მოიცავს სესხებს და კრედიტებს და სავაჭრო და სხვა ვალდებულებებს.

(j) სააქციო კაპიტალი

ჩვეულებრივი აქციები

ჩვეულებრივი აქციები კლასიფიცირდება როგორც კაპიტალი. ჩვეულებრივი აქციების და სააქციო ოფციონის გამოშვებასთან დაკავშირებული პირდაპირი დამატებითი ხარჯები აღიარდება როგორც გამოქვითვა კაპიტალიდან, ნებისმიერი საგადასახადო ეფექტის გამოკლებით.

სააქციო კაპიტალის შემცირება

სააქციო კაპიტალი შემცირება და არაფულადი განაწილებები აღიარდება განაწილებული აქტივების საბალანსო ღირებულებით. „კომპანიის“ არაფულადი განაწილებები სცდება ფასი 17-ს (არაფულადი აქტივების განაწილება მესაკუთრებზე) ფარგლებს, რადგან საბოლოო მაკონტროლებელი მხარე აკონტროლებს აქტივებს განაწილებამდე და მის შემდეგ.

სააქციო კაპიტალის ზრდა

სააქციო კაპიტალი ზრდა ხორციელდება ახალი აქციების გამოშვების გზით. სააქციო კაპიტალის გაზრდისას ნებისმიერი სხვაობა სააქციო კაპიტალის რეგისტრირებულ თანხასა და შეტანილი აქტივების სამართლიან ღირებულებას შორის აღიარდება კაპიტალის ცალკე კომპონენტის სახით, მესაკუთრეთა არაფულადი შენატანების სამართლიანი ღირებულების შეცვლილი რეზერვით.

(k) გაუფასურება

(i) არაწარმოებული ფინანსური აქტივები

ფინანსური აქტივები ყოველი ანგარიშგების მომზადების თარიღისათვის ფასდება იმის გათვალისწინებით, არსებობს თუ არა გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება. ფინანსური აქტივი გაუფასურებულად ითვლება, თუ ობიექტური მტკიცებულება მიუთითებს, რომ აქტივის თავდაპირველი აღიარების შემდგომ მოხდა მისი გაუფასურება, რამაც უარყოფითი გავლენა იქონია აქტივიდან მისაღებ იმ შეფასებულ მომავალ ფულად ნაკადებზე, რომელთა საიმედოდ შეფასება შესაძლებელია.

ფინანსური აქტივის გაუფასურების ობიექტური მტკიცებულება შესაძლოა მოიცავდეს შემდეგ პუნქტებს:

- მევალის მხრიდან ვადაგადაცილება ან საერთოდ უარის თქმა ვალის დაფარვაზე;
- „ჯგუფის“ მხრიდან ვადადამდგარი მოთხოვნების რესტრუქტურიზაცია ისეთი პირობით, რომ „ჯგუფი“ სხვაგვარად არ განსაზღვრავს;
- ნიშნები იმისა, რომ მოვალე გაკოტრდება;
- „ჯგუფში“ მსესხებლების ან ემიტენტების გადახდის სტატუსში უარყოფითი ცვლილებები;
- ეკონომიკური პირობები, რომლებიც ვალდებულებების შეუსრულებლობას უკავშირდება; ან
- დაკვირვებადი მონაცემები, რომლებიც იმაზე მეტყველებენ, რომ არსებობს შეფასებადი კლება „ჯგუფის“ ფინანსური აქტივებიდან მოსალოდნელ ფულად ნაკადებში.

ამორტიზირებული ღირებულებით შეფასებული ფინანსური აქტივები

„ჯგუფი“ ამ აქტივების გაუფასურების მტკიცებულებას განიხილავს, როგორც ცალკეულ ასევე კოლექტიურ, აგრეგირებულ დონეზე. ინდივიდუალური მნიშვნელობის მქონე ყველა აქტივი მოწმდება სპეციფიკური გაუფასურების დადგენის კუთხით. ისეთი აქტივები, რომელზედაც კონკრეტული გაუფასურება ჯერ არ არის დადგენილი, ჯგუფურად ფასდება გაუფასურების ზარალის დასადგენად, რომელიც მოხდა, მაგრამ ჯერ არ არის იდენტიფიცირებული. ის აქტივები, რომელთაც ინდივიდუალური მნიშვნელობა არ გააჩნიათ, ფასდება კოლექტიურად, საერთო სარისკო მახასიათებლების მქონე აქტივების დაჯგუფების გზით.

**სს „საქართველოს ნაციონალური და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტივებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

კოლექტიური გაუფასურების შეფასების დროს, „ჯგუფი“ იყენებს წინა წლების გამოცდილებას საეჭვო ვალებთან, მათი ამოღების დროსთან და დანაკარგებთან დაკავშირებულ აღმართობებს, რომლებიც კორექტირდება ხელმძღვანელობის მოსაზრების მიხედვით, კერძოდ, არის თუ არა მიმდინარე ეკონომიკური და საკრედიტო მდგომარეობა ისეთი, რომ რეალური ზარალი შესაძლოა მეტი ან ნაკლები იყოს ისტორიული მონაცემების მიხედვით შეფასებულ რაოდენობაზე.

გაუფასურების ზარალი გაანგარიშდება როგორც სხვაობა აქტივის საბალანსო ღირებულებასა და სამომავლო ფულადი ნაკადების მიმდინარე ღირებულებას შორის, რომელიც დისკონტირდება აქტივის საწყისი ეფექტური საპროცენტო განაკვეთით. ზარალის აღიარება ხდება მოგებაში ან ზარალში და აისახება მოთხოვნების რეზერვის ანგარიშზე. როდესაც „ჯგუფი“ მიიჩნევს, რომ არ არსებობს აქტივის ამოღების რეალური პერსპექტივები, ჩამოიწერება შესაბამისი თანხები. გაუფასურების აქტივის პროცენტის აღიარება გრძელდება ფასდაკლების გზით. როდესაც შემდგომი მოვლენები იწვევს გაუფასურებით გამოწვეული ზარალის შემცირებას და ეს მოვლენა ობიექტურად შეიძლება უკავშირდებოდეს გაუფასურების აღიარების შემდეგ წარმოშობილ მოვლენას, გაუფასურების ზარალის კლება მოგება-ზარალის ანგარიშგებაზე აისახება შებრუნებული სახით.

(ii) არაფინანსური აქტივები

„ჯგუფის“ არაფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულება (მარაგებისა და გადავადებული საგადასახადო აქტივების გარდა) განიხილება ყოველი ანგარიშგების წარდგენის თარიღისათვის, რათა დადგინდეს არსებობს თუ არ გაუფასურების რაიმე ნიშნები. მსგავსი ნიშნების არსებობის შემთხვევაში ფასდება აქტივის აღდგენადი ღირებულება. გაუფასურების ზარალი აღიარდება, თუ აქტივის ან მასთან დაკავშირებული ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი (CGU) აღემატება მის მოსალოდნელ აღდგენად ღირებულებას.

გაუფასურების ტესტირების მიზნით, აქტივები, რომლებიც ვერ შემოწმდება ინდივიდუალურად, ჯგუფდება აქტივების უმცირეს ჯგუფებად, რაც ახდენს ფულადი ნაკადების შემოდინების გენერირებას ხანგრძლივი სარგებლობისთვის, რომლებიც დამოუკიდებელი არიან სხვა აქტივების ფულადი შემოდინებისგან ან ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი ერთეულისგან.

აქტივის ან ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი ერთეულის აღდგენადი ღირებულება არის მის გამოყენებით ღირებულებასა და სამართლიან ღირებულებას (გამოკლებული გაყიდვის ხარჯები) შორის უდიდესი. გამოყენებითი ღირებულების შეფასებისას, მომავალში მისაღები ფულადი ნაკადების მიმდინარე დისკონტირებული ღირებულება (გადასახადების გადახდამდე დისკონტის განაკვეთის გამოყენებით) ასახავს ბაზრის მიმდინარე შეფასებას ფულის ღირებულებისა დროში და ამ აქტივებისთვის ან ფულადი სახსრების წარმომქმნელ ერთეულისთვის დამახასიათებელ რისკებს.

გაუფასურების ზარალი აისახება მოგება-ზარალის უწყისში. ფულადი ნაკადის წარმომქმნელი ერთეულის მიმართებაში აღიარებული გაუფასურების ზარალი დაერიცხება აქტივის ერთეულს პროპორციული გადანაწილების საფუძველზე და შეამცირებს მათ საბალანსო ღირებულებას.

წინა პერიოდებში აღიარებული გაუფასურების ზარალი ფასდება თითოეულ ანგარიშგების თარიღში თუ არსებობს ნებისმიერი მითითება იმისა, რომ ზარალი შემცირდა ან მეტი აღარ არსებობს. გაუფასურების ზარალის აღდგება ხდება, თუ ადგილი აქვს ცვლილებას აღდგენადი თანხის განსაზღვრებაში გამოყენებულ შეფასებებში. გაუფასურების ზარალი აღდგება მხოლოდ იმ შემთხვევაში, თუ აქტივის საბალანსო ღირებულება არ აღემატება განსასაზღვრ საბალანსო ღირებულებას, ცვეთისა და ამორტიზაციის გამოკლებით, თუ ადგილი არ აქვს გაუფასურების ზარალის აღიარებას.

(I) ანარიცხები

ანარიცხების აღიარება ხდება ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში, როცა „ჯგუფს“ აქვს სამართლებრივი ან კონსტრუქციული ვალდებულება განვლილი მოვლენის შედეგად და სავარაუდოა, რომ ვალდებულებების დაფარვას დასჭირდება ეკონომიკური სარგებლის გადინება.

**სს „საქართველოს ნაგთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

ანარიცხები განისაზღვრება მოსალოდნელი მომავალი ფულადი ნაკადების დისკონტირებით გადასახადამდე არსებული განაკვეთით, რაც ასახავს ფულის დროით ღირებულების და, შესაბამის შემთხვევაში, ვალდებულების დამახასიათებელი რისკების მიმდინარე საბაზრო შეფასებებს. ფასდაკლების აღდგენა აღიარდება ფინანსური ხარჯის სახით.

(m) საიჯარო აქტივები

„ჯგუფის“ მიერ იჯარით მიღებული აქტივები, რომელიც „ჯგუფის“ შვილობილ კომპანიებზე გადასცემენ ყველა რისკს და საკუთრების უფლებას, კლასიფიცირებულია ფინანსური იჯარის სახით. თავდაპირველი აღიარებისას საიჯარო აქტივები ფასდება თანხით, რომელიც უტოლდება მის სამართლიან ღირებულებას და ნომინალური საიჯარო გადახდის მინიმალურ ღირებულებას შორის უმცირეს მაჩვენებელს. თავდაპირველი აღიარების შემდეგ აქტივი აღირიცხება ამ აქტივთან დაკავშირებული სააღრიცხვო პოლიტიკის შესაბამისად.

როდესაც საიჯარო ხელშეკრულებაში „ჯგუფი“ მეიჯარეა, რომელიც არსებითად ყველა რისკს და აქტივზე საკუთრების უფლებას გადასცემს მოიჯარეს, ამგვარი გარიგება კლასიფიცირდება ფინანსური იჯარის სახით, ხოლო მოთხოვნა, რომელიც იჯარაში განხორციელებულ წმინდა ინვესტიციას უტოლდება, აღიარდება სესხებისა და მოთხოვნების კატეგორიაში. შემდგომში ფინანსური შემოსავლის აღიარება ეფუძნება მუდმივი პერიოდული ამონაგების განაკვეთის ნიმუშს, რომელიც ასახავს ფინანსურ იჯარაში „ჯგუფის“ ინვესტიციების მუდმივი ამონაგების პერიოდულ განაკვეთს.

სხვა იჯარები მოიცავს საოპერაციო იჯარებს და საიჯარო აქტივები არ აღიარდება „ჯგუფის“ ფინანსური მდგომარეობის ანგარიშგებაში.

(n) ანგარიშგება სეგმენტების მიხედვით

საოპერაციო სეგმენტი წარმოადგენს „ჯგუფის“ კომპონენტს, რომელიც მოიცავს ბიზნეს საქმიანობას, რომლიდანაც მას შეუძლია შემოსავლის მიღება ან ხარჯების გაწევა, მათ შორის შემოსავლები და ხარჯები, რომლებიც „ჯგუფის“ ნებისმიერი სხვა კომპონენტის ოპერაციებს უკავშირდება. ყველა საოპერაციო სეგმენტის საოპერაციო შედეგები რეგულარულად გადაიხედება გენერალური დირექტორის მიერ, სეგმენტისთვის გამოსაყოფი რესურსების შესახებ გადაწყვეტილების მიღების და მისი მაჩვენებლების შეფასების მიზნით, და რომლისთვისაც ხელმისაწვდომია დისკრეტული ფინანსური ინფორმაცია.

სეგმენტის მაჩვენებლები, რომლებიც ანგარიშის სახით წარედგინება გენერალურ დირექტორს, მოიცავს პირდაპირ სეგმენტთან დაკავშირებულ ერთეულებს.

29. ახალი სტანდარტები და ინტერპრეტაციები, რომლებიც ჯერ არ არის ამოქმედებული

რამდენიმე სტანდარტი, სტანდარტების ცვლილება და ინტერპრეტაცია ძალაშია ყოველწლიური პერიოდებისთვის, 2018 წლის 31 დეკემბრის შემდეგ და ისინი და არ გამოყენებულა წინამდებარე კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების მომზადებისას. ხსენებული ცვლილებებიდან პოტენციურად შემდეგ სტანდარტებს ექნება გავლენა „ჯგუფის“ ოპერაციებზე. „ჯგუფი“ გეგმავს ხსენებული ცვლილებების დანერგვას მათი ძალაში შესვლის შემდეგ.

(a) ფასს 15 ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან

ფასს 15 (ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებებიდან) ადგენს ერთიან ჩარჩოს იმის განსაზღვრელად თუ რა ოდენობის შემოსავალი იყო აღიარებული და როდის ჰქონდა აღნიშნულს ადგილი. სტანდარტი ცვლის არსებულ მეთოდურ მითითებებს შემოსავლების აღიარების თაობაზე, მათ შორის, ბასს 18 (შემოსავალი), ბასს 11 (სამშენებლო ხელშეკრულებები) და ფასიკ 13 (კლიენტების ლოიალურობის პროგრამები).

„ჯგუფი“ ვალდებულია მიიღოს ფასს 15 (ამონაგები მომხმარებლებთან გაფორმებული ხელშეკრულებიდან) 2018 წლის 1 იანვრიდან. „ჯგუფი“ აფასებს ფასს 15-ის თავდაპირველი გამოყენების პოტენციურ გავლენას მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. წინასწარი შეფასებების საფუძველზე, ამ სტანდარტის მიღების მოსალოდნელი გავლენა „ჯგუფის“ კაპიტალზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით არსებითი არ იქნება კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგებისთვის.

(i) შემოსავალი

„ჯგუფი“ ახდენს შემოსავლის გენერირებას ნავთობისა და გაზის გაყიდვებიდან, მილსადენების იჯარიდან, ნავთობის ტრანსპორტირებიდან და ელექტროენერგიის გამომუშავებისა და მიწოდებიდან. დღეისათვის შემოსავალი აღიარდება მომსახურების გაწევის ან საქონლის მიწოდების შემდეგ. ფასს 15-ის ფარგლებში, მთლიანი ანაზღაურება მომსახურების ან გაზის გაყიდვის ხელშეკრულებებში გადანაწილდება ყველა სახელშეკრულებო ვალდებულებაზე, მათი ინდივიდუალური გაყიდვის ფასების საფუძველზე. ინდივიდუალური ღირებულებები განისაზღვრება „ჯგუფის“ მიერ ცალკე ოპერაციებში მომსახურებების ან საქონლის გაყიდვის ფასების საფუძველზე. „ჯგუფის“ წინასწარი შეფასების საფუძველზე, მომსახურებების ან საქონლის ინდივიდუალური გასაყიდი ფასები გარკვევით იდენტიფიცირებადია, ხოლო საწარმო სახელმწიფო რეგულირების ქვეშ იმყოფება, შესაბამისად სამართლიანი ღირებულება და ინდივიდუალური ღირებულება პირდაპირ შესადარისი არ არის. ყველა ფაქტისა და ვითარების გათვალისწინებით, „ჯგუფი“ არ მოელის, რომ ფასს 15-ის გამოყენება გამოიწვევს მნიშვნელოვან სხვაობას შემოსავლების აღიარების ვადებში ამგვარი მომსახურებებისა და საქონლის გაყიდვისთვის.

(ii) გარდამავალი ეტაპი

„ჯგუფი“ გეგმავს ფასს 15-ის მიღებას კუმულაციური ეფექტის მეთოდის გამოყენებით, კაპიტალში აღიარებული ამ სტანდარტის თავდაპირველი გამოყენების ეფექტით 2018 წლის 1 იანვარს. შედეგად, „ჯგუფი“ არ გამოიყენებს ფასს 15-ის მოთხოვნებს წარმოდგენილი შესადარისი პერიოდისთვის. ნებისმიერი ცვლილების განხორციელების შემთხვევაში, ცვლილება სრულად იქნება წარმოდგენილი კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაში, რომელიც მომზადდება 2018 წლის 31 დეკემბრით დასრულებული წლისთვის.

(b) ფასს 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები

ფასს 9 - ფინანსური ინსტრუმენტები განსაზღვრავს მოთხოვნებს ფინანსური აქტივების, ფინანსური ვალდებულებებისა და არაფინანსური ერთეულების ყიდვა-გაყიდვის რამდენიმე ხელშეკრულების აღიარებისა და შეფასების მოთხოვნებს. ეს სტანდარტი ჩაანაცვლებს ბასს 39-ს (ფინანსური ინსტრუმენტები: აღიარება და შეფასება).

„ჯგუფი“ ვალდებულია მიიღოს ფასს 9 (ფინანსური ინსტრუმენტები) მომხმარებლებთან მიმართებაში 2018 წლის 1 იანვრიდან. „კომპანიის“ წინასწარი შეფასებით, ფასს 9-ის თავდაპირველ გამოყენებას გავლენა ექნება მის კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე. ამ სტანდარტის მოსალოდნელი სავარაუდო გავლენა „ჯგუფის“ კაპიტალზე 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ეფუძნება მოცემული თარიღისთვის განხორციელებულ წინასწარ შეფასებას. „კომპანიის“ შეფასებით,

2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით ფასს 9-ის მიღებით გაუნაწილებელი მოგების მოსალოდნელი ცვლილება იქნება 10 მილიონი ლარი. ეფექტი მირითადად უკავშირდება დამატებით გაუფასურების ზარალს, რომელიც დაანგარიშდება ფულად სახსრებსა და მათი ეკვივალენტებზე და საგაჭრო და სხვა მოთხოვნებზე.

(i) კლასიფიკაცია - ფინანსური აქტივები

ფასს 9 მოიცავს კლასიფიცირებისა და შეფასების ახალ მიდგომას ფინანსური აქტივებისთვის, რომლებიც ასახავენ იმ ბიზნეს მოდელს, რომელის ფარგლებში ხდება ფინანსური აქტივების მართვა და მათი ფულადი სახსრების მოძრაობის მახასიათებლებს.

**ს „საქართველოს ნაგთობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

ფასს 9 მოიცავს კლასიფიცირების სამ პრინციპულ კატეგორიას ფინანსური აქტივებისთვის: ამორტიზებული ღირებულებით შეფასებული, სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, სხვა სრულ შემოსავალში ასახვით და სამართლიანი ღირებულებით შეფასებული, მოგებაში ან ზარალში ასახვით. ის აუქმებს არსებულ ბასს 39-ის დაფარვამდე ფლობილის, სესხებისა და მოთხოვნების და გასაყიდად ხელმისაწვდომის კატეგორიებს. ფასს 9-ის ფარგლებში, ისეთ ხელშეკრულებებში ჩართული წარმოებული ინსტრუმენტები, რომლის საგანსაც ფინანსური აქტივი წარმოადგენს, არ განცალკევდება. ამის ნაცვლად, კლასიფიკაციისთვის მთლიანობაში ფასდება ჰიბრიდული ფინანსური ინსტრუმენტი. მისი წინასწარი შეფასების საფუძველზე, „ჯგუფი“ არ ფიქრობს, რომ ახალი კლასიფიკირების მოთხოვნებს არსებითი გავლენა ექნება მის ფინანსური აქტივების ანგარიშგებაზე.

(ii) გაუფასურება - ფინანსური აქტივები

ფასს 9 ჩაანაცვლებს ბასს 39-ში არსებულ ‘განცდილი ზარალის’ მოდელს, მომავალზე ორიენტირებული ‘მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის’ მოდელით. ეს მოითხოვს მნიშვნელოვან მსჯელობებს იმასთან დაკავშირებით, თუ როგორ იმოქმედებს ეკონომიკური ფაქტორების ცვლილება მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალზე, რომელიც განისაზღვრება ალბათობაზე დაფუძნებულ საფუძველზე.

ახალი გაუფასურების მოდელი გამოიყენება შემდეგ ფინანსურ ინსტრუმენტებთან მიმართებაში, რომელებიც არ ფასდება სამართლიანი ღირებულებით, მოგებაში ან ზარალში ასახვით, გარდა კაპიტალის ინსტრუმენტების განხორციელებული ინვესტიციებისა.

ფასს 9-ის ფარგლებში, ზარალის რეზერვი შეფასდება ერთერთ ქვემოთ მოცემულ საფუძველზე:

- 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. ეს არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც მომდინარეობს მოსალოდნელი დეფოლტის შემთხვევებიდან ანგარიშგების თარიღიდან 12 თვის განმავლობაში; და
- არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი. ეს არის მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალი, რომელიც მომდინარეობს დეფოლტის ყველა შესაძლო მოვლენიდან ფინანსური ინსტრუმენტის მოსალოდნელი ვადის განმავლობაში.

არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება გამოიყენება, თუ ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი ანგარიშგების თარიღისთვის მნიშვნელოვნად გაიზარდა მისი თავდაპირველი აღიარების შემდეგ, ხოლო 12 თვეში მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება გამოიყენება, თუ ამას არ აქვს ადგილი. „კომპანიას“ შეუძლია იმის განსაზღვრება, რომ ფინანსური აქტივის საკრედიტო რისკი მნიშვნელოვნად არ გაზრდილა, თუ ანგარიშგების თარიღისთვის აქტივი დაბალი საკრედიტო რისკის მატარებელია. ამასთან არსებობის მანძილზე მოსალოდნელი საკრედიტო ზარალის შეფასება ყველთვის გამოიყენება სავაჭრო მოთხოვნებთან მიმართებაში, ფინანსირების მნიშვნელოვანი კომპონენტის გარეშე; „ჯგუფმა“ შესაძლოა მიიღოს გადაწყვეტილება, ეს პოლიტიკა ასევე გამოიყენოს სავაჭრო მოთხოვნებთან და ფინანსირების მნიშვნელოვან კომპონენტთან მიმართებაში.

„ჯგუფს“ სჯერა, რომ გაუფასურების ზარალი სავარაუდოდ გაიზრდება და მეტად არასტაბილური გახდება აქტივებისთვის ფასს 9-ის გაუფასურების მოდელის ფარგლებში. ზემოთ აღწერილი გაუფასურების მეთოდოლოგიის საფუძველზე, „ჯგუფი“ აფასებს, რომ ფასს 9-ის გაუფასურების მოთხოვნების გამოყენება 2018 წლის 1 იანვარს გამოიწვევს დამატებით გაუფასურების ზარალს, შენიშვნის 29(b) შესაბამისად.

(iii) კლასიფიკაცია - ფინანსური ვალდებულებები

ფასს 9 უმეტესად უცვლელს ტოვებს ბასს 39-ის მოთხოვნებს ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციასთან მიმართებაში. ამასთან, ბასს 39-ის ფარგლებში ვალდებულებების ცვლილების ყველა სამართლიანი ღირებულება, რომელიც მოგებაში ან ზარალში აღიარებული სამართლიანი ღირებულების სახით განისაზღვრება, აღიარდება მოგებაში ან ზარალში, მაშინ როდესაც ფასს 9-ის საფუძველზე სამართლიანი ღირებულების ეს ცვლილებები ზოგადად შემდეგი სახით აღიარდება:

**სს „საქართველოს ნაცობისა და გაზის კორპორაცია“
კონსოლიდირებული ფინანსური ანგარიშგების განმარტებითი შენიშვნები 2017 წლისათვის**

- სამართლიან ღირებულებაში განხორციელებული ცვლილების თანხა, რომელიც ვალდებულების საკრედიტო რისკის ცვლილებას უკავშირდება, აღირიცხება სხვა სრულ შემოსავალში; და
- სამართლიან ღირებულებაში ცვლილების დარჩენილი ღირებულება აღირიცხება მოგებაში ან ზარალში.

„ჯგუფს“ არ განუსაზღვრავს რაიმე ფინანსური ვალდებულება მოგებაში ან ზარალში აღიარებული სამართლიანი ღირებულებით და მას არ აქვს ამგვარი განზრახვა. „ჯგუფის“ წინასწარი შეფასება არ მიუთითებს ფინანსური ვალდებულებების კლასიფიკაციასთან დაკავშირებული არსებითი გავლენის წარმოშობაზე 2018 წლის 1 იანვარს.

(iv) განმარტებითი შენიშვნები

ფასს 9 მოითხოვს უფრო დეტალურ ახალ განმარტებით შენიშვნებს, კერძოდ კი საკრედიტო რისკთან და მოსალოდნელ საკრედიტო ზარალთან დაკავშირებით. „ჯგუფის“ წინასწარი შეფასება მოიცავს ანალიზს მონაცემების ინტერვალების იდენტიფიცირებასთან დაკავშირებით მიმდინარე პროცესებთან მიმართებაში და „ჯგუფი“ გეგმავს სისტემისა და საკონტროლო მექანიზმების ცვლილებების განხორციელებას, რომელიც, მისი აზრით, საჭირო იქნება მოთხოვნილი მონაცემების მისაღებად.

(v) გარდამავალი ეტაპი

„ჯგუფი“ გამოიყენებს გარდამავალი ეტაპის მოდიფიცირებულ რეტროსპექტულ მიდგომას და ის არ წარმოადგენს გადაფასებულ შესაძარის ინფორმაციას წინა პერიოდებისთვის. ფინანსური აქტივების საბალანსო ღირებულებების ცვლილება, რომელიც ფასს 9-ის მიღებიდან წარმოიშვება, აღიარდება გაუნაწილებელ მოგებაში და რეზერვებში 2018 წლის 1 იანვრის მდგომარეობით.

(c) ფასს 16 - იჯარები

ფასს 16 ჩანაცვლებს შემდეგ არსებულ სტანდარტებს და ინტერპრეტაციებს: ბასს 17 (ლიზინგი), ფასი 4 (როგორ განვსაზღვროთ, შეიცავს თუ არა შეთანხმება იჯარას), იმკ 15 (საოპერაციო იჯარა - სტიმულირება) და იმკ 27 (გარიგების შინაარსის შეფასება, რომელიც შეიცავს იჯარის სამართლებრივ ფორმას).

ეს სტანდარტი ძალაშია ყოველწლიური პერიოდებისთვის, რომლებიც იწყება 2019 წლის 1 იანვარს ან ამ თარიღის შემდეგ. მისი ვადაზე ადრე მიღება დაშვებულია საწარმოებისთვის, რომლებიც იყენებენ ფასს 15-ს, ფასს 16-ს თავდაპირველი გამოყენების დღეს ან ამ თარიღამდე.

ფასს 16 განსაზღვრავს საბალანსო ერთჯერად, საბალანსო იჯარის აღრიცხვის მოდელს იჯარებისთვის. მოიჯარე აღიარებს გამოყენების უფლების მქონე აქტივს, რაც წარმოადგენს მის უფლებას ისარგებლოს ქვემდებარე აქტივით და საიჯარო ვალდებულებას, რომელიც საიჯარო გადახდების განხორციელების ვალდებულებას წარმოადგენს. არსებობს აღიარების გამონაკლისები მოკლევადიანი იჯარებისთვის და დაბალი ღირებულების მქონე საიჯარო ერთეულებისთვის. მეიჯარის სააღრიცხვო პროცედურები არსებულ სტანდარტს ჰქონდა - ე.ი. მეიჯარე განაგრძობს იჯარების ფინანსური ან საოპერაციო იჯარებად კლასიფიცირებას.

„ჯგუფი“ შეაფასა ფასს 16-ის მიღებით გამოწვეული მისი ფინანსური ანგარიშგებების პოტენციური გავლენა. ფასს 16-ის გამოყენების ფაქტიური გავლენა კონსოლიდირებულ ფინანსურ ანგარიშგებაზე თავდაპირველი გამოყენების პერიოდში დამოკიდებული იქნება მომავალ ეკონომიკურ პირობებზე, მათ შორის 2019 წლის 1 იანვარს „ჯგუფის“ საკრედიტო განკვეთზე, „ჯგუფის“ საიჯარო პორტფელის შემადგენლობაზე, „ჯგუფის“ მიერ განხორციელებულ ბოლო შეფასებაზე იმასთან დაკავშირებით, ისარგებლებს ის თუ არა რაიმე სახის იჯარის განახლების ფუნქციით და ასევე „ჯგუფის“ მიერ პრაქტიკული ჩანაწერებისა და აღიარებების გათავისუფლების გამოყენებისთვის შერჩეულ დიაპაზონზე.